PART THREE

NAUJIENOS

TREČIA DALIS

VOL. LIII — Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Gruodžio-December 22 d., 1966 m. — 300

JULES SUPERVIELLE

JAUTIS IR ASILAS ŠVENTOJOJE ŠEIMOJE

KALĖDINIS PASAKOJIMAS

Asilas, pavadžiu vedamas Juozapo pakeliui į Betliejų, nešė Mergelę susirūpinusią ateitim, — ji svėrė nedaug. Jautis ėjo iš paskos pats vienas. Atvykę į miestą, keleiviai apsistojo apleis toj arklidėj ir Juozapas tučtuojau ėmėsi darbo. Jautis galvojo: "Žmonės, tai nuostabi rasė. Jie viską sugeba padaryti savo rankomis ir pečiais! Jie daug yra geresni už mūsų kanopas ir čiurnas. O mūsų ponas neturi sau lygaus meistravime ir daiktų tvarkyme, išlyginime to, kas kreiva ir sulenkime to, kas tiesu, dirbime visko, kas reikalinga, be melancholijos ir gailesčio."

Juozapas išeina ir greitai grįžta nešinas šiaudais, bet kas tai per šiaudai — tokie gyvi ir saulės peršviesti — jie patys yra stebuklo pradžia. "Ką jie čia ruošia? — sako sau asilas. "Atrodo, jog tai bus patalėlis kūdikiui". — Tikriausiai būsite reikalingi šiąnakt — sako Mergelė jaučiui ir asilui. Gyvuliai ilgai žiūri vienas į kitą, stengdamiesi suprasti, o paskui sugula klojime. Tuojau pažadina juos tykus balsas, kuris pervėrė kiaurai visą dangų ligi žemės. Jautis keliasi, patvirtina, kad prakartėlėj guli plikas, miegantis kūdikėlis ir metodiškai, vietą prie vietos, šildo jį savo alsavimu. Mergelė dėkoja jam žvilgsniu, pilnu nusišypsojimo.

Sparnuotos esybės įeina ir išeina, apsimesdamos, jog nemato sienų, pro kurias praslenka su tokiu lengvumu. Juozapas grįžta su vystyklais, pasiskolintais iš kaimynės. — Tai stebuklinga — sako savo dailidės balsu, kiek per garsiai šiose aplinkybėse. — Dabar pusiaunaktis, o šviesu kaip dieną. Šviečia trys saulės užuot vienos. Bet jos siekia susijungti.

Išaušus jautis atsikelia, stato savo kanopas atsargiai, bijodamas pažadinti kūdikį, suminėjioti kokią dangišką gėlę, arba nuskriausti angelą. Kaip tas viskas stebuklingai įvyko, sunku pasakyti! Kaimynai atvyksta aplankyti Jėzų ir Mergelę. Tai vis vargšai, kurie tegali pasiūlyti tik savo spindinčius veidus. Vėliau atvyksta kiti, kurie atnešą riešutų ir dūdelę...

Jautis su asilu pasitraukia kiek į šalį ir spėlioja, kokį įspūdį jiedu patys padarys Vaikeliui, kuris jų dar nematė. — Nesame pabaisos — sako asilas. — Bet suprask, kad savo išvaizda, kuri visai nepanaši nei į jo paties išvaizdą, nei į jo tėvų, galime jį išgąsdinti, — sako jautis. — Prakartėlė, arklidė ir stogas su kazilais irgi nėra į jį panašūs, o vis dėlto jis jų nebijo. Tačiau jautis nebuvo įtikintas. Prisiminė savo ragus ir susimąstė: "Tai iš tikrųjų yra labai nemalonu, kad negalima prisiartinti, nesukėlus baimės tų, kuriuos labiausiai mylime. Visuomet turiu saugotis, kad ką nesužeisčiau, o juk mano prigimtis nėra tokia, kad užpuldinėčiau asmenis ar daiktus be tam tikros priežasties. Nesu nei piktadarys, nei nuodytojas. Bet kur tik beeičiau, visuomet turiu nešiotis su tais ragais ir keliuosi su jais ir net kai esu nualintas sapno ir netenku sąmonės — tie du badykliai, tie du kietuoliai yra su manim ir manęs nepamiršta. Vidurnaktį jaučiu juos savo sapnuose".

Didelė baimė apėmė jaučio mintį, kad jis taip arti prisiartino prie Kūdykėlio, norėdamas jį sušildyti... O jei taip per neatsragumą įdurtų jam ragu...— Neprivalai per daug arti lįsti prie mažyčio — sako asilas, kuris atspėjo mintį savo draugo. — Nevalia tau net galvoti apie tai, nes galėtum jį sužeisti. O be to, galėtum užlašinti ant jo seilę, kuri varva tau iš snukio, tai jau visai netiktų. Iš tikrųjų gi, kodėl tu taip seiliojiesi, kai esi laimingas? Jautis tylėjo.

— Aš siūliau jam savo dvejetą ausų: jos juda, jas galima atstatyti į visas šalis, jos neturi kaulų, jas malonu paliesti. Jos vienu laiku baugina ir nuramina. Tai iš tikrųjų yra tai, kas reikalinga vaiko žaidimui ir tai yra pamokinančia jo amžiuje.

— Taip. Suprantu. Neprieštarauju. Nesu toks kvailas. Kadangi asilas padarė perdėm pasitikinčią miną, jautukas pridūrė: Tik nepradėk jam bliauti virš galvos. Galėtum jį užmušti. — Neišmanėlis, — pasakė asilas.

◆

Asilas laikėsi kairiosios prakartėlės pusės, jautis — dešiniosios; tas vietas jie turėjo Užgimimo metu, o kurias jautis, tam tikro laipsnio ceremonininkas, ypatingai vertino. Nejudėdami ir pilni pagarbos stovėjo jiedu ten ištisomis valandomis, lyg jie būtų pozavę kokiam nematomam dailininkui.

Kūdikėlis primerkia akis, nori iš naujo užmigti. Keletą žingsnių už miego slenksčio laukia blizgantis angelas, kad ko nors jį pamokytų, arba gal ko paprašytų. — Angelas išeina gyvas iš Jėzaus sapno svajų ir pasirodo palapinėje. Nusilenkęs prieš naujagimį, piešia skaisčiausią nimbą aplink jo galvą, antrąjį Mergelei ir trtčiąjį Juozapui. Po to atsitolina švytėdamas sparnais ir plunksnomis, kurių baltumas, nuolat atsinaujinąs ir ošiąs, primena jūros bangas.

— Mums angelas nedavė nimbo, — sako jautukas.

— Tur būt, žino kodėl. Permažai reiškiame, be to, ką gi esame padarę, kad būtume užtarnavę tokią aureolę. — Tu tai tikrai nieko nepadarei, bet užmiršai, kad aš nešiau Mergelę ant savo nugaros. Jautis galvoja, žiūrėdamas į priekį: "Kaip tai čia yra, kad tokia graži ir tokia lengva Mergelė galėjo slėpti savyje tą gražų Kūdikėlį?" Bet, tur būt, per garsiai jautis galvojo, kad asilas jam atsakė: "Yra dalykų, kurių tu negali suprast." Kodėl tu nuolat kartoji, kad aš ko nors nesuprantu? Aš gyvenau ilgiau negu tu. Dirbau kalnuose, šlaituose ir jūroje".

Ne tame reikalas, — tvirtina asilas ir priduria: "Tai ne tik aureolė. Esu tikras, draugužė, jog tu nepastebėjai, kad Kūdikėlis yra išmaudytas stebuklingose dulkėse, arba greičiau tai yra kažkas geresnio už dulkes, — sako asilas. — "Tai yra kažkas žymiai delikatesnio, — sako jautis. Tai yra kaip šviesa, kaip auksinis rūkas, kurį išleidžia mažas kūnelis. — Taip tai taip, bet tu tai sakai, norėdamas mane įtikinti, jog tu pats tai matęs. — Ką, nemačiau? Ir jautis nutempė asilą į arklidės kampą ir parodė šiaudus, kurie labai gerai leido spindulius, kaip iš dieviškojo kūno. Tuos šiaudus jautis atnešė iš lauko. Jis nedrįso jų liesti prakartėlėje; kadangi buvo skanūs, kėlė jam prietaringą baimę.

◆

Ligi sutemos jautis ir asilas ganėsi pievose. Netengva buvo ganytis laukuose nepadarius šventvagystės, nes buvo tokių laukinių gėlių, kurios žinojo kas įvyko arklidėje. Jas reikėjo saugoti. Ir ėdimas jautukui vis labiau atrodė nereikalingas.

IRENA PACEVIČIŪTĖ — Kalėdinės nuotaikos

Jį sotino laimė. Prieš girdymą irgi savęs paklausė: O tas vanduo ar žino? Nebūdamas tikras, beveiljo negerti ir nuėjo sau toliau į kažkokį purviną klaną, kuris aiškiai dar apie nieką nežinojo. Nedrįso alsuoti, nes oras atrodė jautukui kažkokia šventenybe, kuri viską žino. Bijojo, kad oru įtrauks angelą.

◆

Saulės spinduliai pateko į arklidę ir abu gyvuliukai ėmė rungtyniauti, norėdami užstoti Kūdikėlį nuo šviesos. "Gal kiek saulės ir nepakenktų, — pagalvojo jautis, — bet asilas ir vėl pareikš, jog nieko apie tai nenusimanau."

Kūdikėlis nuolat miegojo ir miegodamas kartais galvojo ir trukčiojo blakstienomis. Vieną dieną, kada Mergelė, stovėdama ant arklidės slenksčio, atsakinėjo į begales klausimų, statomų jai atvykusių krikščionių, asilas savo snukiu švelniai apvertė mažutėlį į savąją pusę. Kai Marija sugrįžo prie savo sūnaus, ji labai nusigando; užsispyrusi ieškojo savo sūnaus ten kur jį paliko. Supratusi, kas atsitiko, davė asiliukui suprasti, jog neprivalo liesti Kūdikėlio. Jautis pritarė jai savo išimtinu tylėjimu. Mokėjo suteikti savo nebylumui ritmą, šešėlius, akcentą. Jis manė, kad turi teisę teikti Kūdikėliui tik tarpiškus patarnavimus, pritraukdaamas prie savęs muses arba mušdamas ant sienos kitokius vabzdžius. Asilas klausėsi bildesių lauke ir, jei jie jam atrodė įtartini, užstodavo įėjimą į arklidę. Jautis tučtuojau stodavos už jo, kad sustiprintų užtvarą. Jie daresi tokie sunkūs, kaip tik begali būti; kol pavojus tęsėsi, jų galvos ir pilvai buvo pripildyti švino ir granito. Bet jų akys švietė saugojimu labiau negu paprastai.

◆

Jautis su nustebimu pastebėjo, jog Mergelė, besiartindama prie prakartėlės, sukeldavo šypsnį Kūdikėlio veide. Juozapui, kad ir barzdotam, tai pat pavyko be didelių pastangų prajuokinti Kūdikėlį, ar vien tik savo pasirodymu ar birbinant dūdelę. Jautis irgi turėjo norą ką nors pagroti. Reikia tik pūsti ir tiek. "Nenoriu nieko blogo pasakyti apie savo šeimininką, bet abejoju, ar jis sugebėtų sušildyti Kūdikėlį Jėzų savo alsavimu."

Kai gyvuliai ganėsi drauge laukuose, dažnai pasitaikydavo, kad jautis apleisdavo asilą. — Kur gi eini, — klausia asilas. — Tuojau sugrįšiu, — atsako jauits. — Bet kur eini?, —primygtinai klausė asilas. — Einu pažiūrėti, gal ko reikalinga. Niekuomet to negalima žinoti. — Palik jį ramybėje. Bet jautis neklausė ir ėjo toliau. Palapinėje, kuri buvo vadinama arklide, buvo kiaurymė stoge. Todėl tat paskui tai buvo vadinama "jaučio akim", per kurią ragočius pažvelgdavo iš lauko.

Veną dieną jautis patyrė, jog Marija ir Juozapas yra išėję. Rado birbynę ant suolelio, kurį galėjo pasiekti savo snukiu, nei per toli, nei per arti nuo Kūdikėlio. "Kągi čia jam pabirbinus? — tarė sau jautukas, kuris išdrįso atkreipti į save Jėzusėlio dėmesį tos savo muzikos garsais. Jautis švelniai pūtė fleitą ir nebuvo tikras, ar kartais koks angelas nepadeda jam išgauti tokius švarius stebuklingus garsus. Kūdikėlis pakėlė patale galvutę ir pečius, kad galėtų pamatyti. Tačiau birbyninkas nebuvo patenkintas išdava. Bet bent buvo įsitikinęs, jog jo niekas iš lauko nestebėjo. Tačiau jis čia klydo. Greitai spruko iš baimės, kad kas nors, o ypač asilas, neįeitų ir neužkluptų jo esant taip arti fleitos, atseit birbynės, ar dūdelės.

◆

— Ateikit jį pamatyti, — tarė Mergelė vieną dieną jaučiui. — Kodėl dabar niekad neprisiartini prie mano vaikelio? Taip gražiai jį šildei, kada jis buvo plikutėlis.

Padrąsintas jautis atsistojo prie pat Jėzaus, kuris, norėdamas jį labiau padrąsinti, pagavo jo snukį abiem rankutėm. Jautis sulaikė kvapą, kuris dabar nebuvo reikalingas. Jėzus šypsojosi. Jaučio džiaugsmui nebuvo galo, sunku jį buvo apsakyti, jis pripildė jautį iki ragų galiukų.

Kūdikėlis žiūrėjo tai į asilą, tai jautį. Asilas buvo per daug tikras savimi, o jautis buvo nepaprastai nusiminęs, žiūrėdamas į tą švelniai švytintį iš vidaus vaikelio veidelį. Matydamas tokį jaučio nusiminimą, vaikutis prapliupo juokais. Gyvulys nesuprato to juoko ir galvojo ar mažytis kartais nesityčioja iš jo. Ar nereikėtų nuo dabar laikytis santūriau? O gal ir visai pasitraukti?. Tuomet Kūdikis vėl nusijuokė tokiu šviečiančiu tokiu, kaip jaučiui atrodė sūnišku juoku, jog jis suprato gerai padaręs nepasišalinęs.

Jautis ir asilas turėjo grįžti į tvartą. Įsižiūrėjęs gerai, jautis pamanė, jog klysta ir tarė: Tik pažiūrėk tu štai į tą žvaigždę, kuri slenka dangumi. Ji labai graži ir man šildo širdį.

— Palik savo širdį ramybėje. Ta žvaigždė neturi nieko bendro su tais dideliais įvykiais, kurių ir mudu esame dalyviai nuo kurio laiko.

— Kalbėk ką nori, bet aš matau, jog ta žvaigždė artinasi prie mūsų. Žiūrėk, kaip žemai eina dangumi. Atrodo, lyg taikytų į mūsų tvartelį. O po ja trys asmenys, apiberti brangakmeniais.

Gyvuliukai prisėlino prie arklidės slenksčio. — Pagal tave, jauti, ką tai reiškia? — Per daug reikalauji iš manęs, asile. Pasitenkinki matomu reginiu. Ir tai jau daug.

— O aš turiu savo pažiūrą...

— Greičiau, greičiau gi, — tarė Juozapas, atidarydamas vartus, — ar nematote, kad užstojate įėjimą ir kliudote tiems ponams?

Gyvuliai pasitraukė į šalį, kad praleistų karalius. Jų buvo trejetas ir vienas jų buvo visai juodas, jis atstovavo Afrikai. Jautis iš karto pažvelgė į jį su tam tikru nepasitikėjimu — ar iš tikrųjų jis yra draugingai nusiteikęs naujagimio atžvilgiu.

Matyt, juodasis buvo kiek trumparegis ir kai jis pasilenkė veidu prie Jėzaus, kad galėtų pamatyti jį iš arčiau, tai jo dailiame, ir išpoliruotame kaip veidrodis, veide atsispindėjo Kūdikėlio atvaizdas su tokia pagarba, su tokiu užsimiršimu, jog jaučio širdis apsalo.

— Tai kažkas toks labai garbingas, — jie niekad to nepadarytų. Po keleto minučių pridūrė: "Šis yra geriausias iš visų trijų."

Jautis užklupo baltuosius kaip tik tuo metu, kada jie stropiai slėpė savo balnuose šiaudus, kuriuos jie ištraukė iš prakartėlės. Juodasis nieko nenorėjo paimti. Patogiame guolyje, kaimynų paskolintame, trys karaliai užmigo.

"Keista, — pagalvoja jautukas — "gultis miegui su karūna ant galvos. Juk ji kieta ir turi daryti daug daugiau keblumų, negu ragai. Su tais blizgančiais akmenimis ant galvos, tur būt, sunku užmigti". Miegojo ramiai, kaip stovylos ant sarkofago. O jų žvaigždė spindėjo viršum prakartėlės. Prieš brėkštant tuojau visi trys atsikėlė. Sapne jie pamatė patį angelą, kuris įsakė jiems tuojau išsiruošti į kelionę ir nebegrįžti pas pavydo apsėstą Erodą su žinia, jog matė Vaikelį Jėzų.

Jaučio malda. "Nedera man spręsti apie dangiškąjį Kūdikį pagal savo kvailoką bukapročio išvaizdą. Ar negalėčiau kada nustoti būti panašiu į mažą vaikščiojančią olą? Bet tie ragai — tai svarbu, kad žinotum — yra greičiau papuošalas, negu kas kita. Pasakysiu tau nuoširdžiai, jog niekuomet nesu jų panaudojęs.

"Jėzau, apšviesk visą tą ubagystę ir tą neišmintį, kurie yra manyje. Išmokyk mane Tavo švenumo trupinio Tu, kurio kojytės ir rankytės taip meistriškai yra prikabintos prie Tavo kūno. Ar nepanorėtum pasakyti man, mano mažytis Viešpatie, kaip tai įvyko, kad vieną dieną, atkreipęs galvą, staiga pamačiau Tave visame Tavo didume? O kaip esu Tau dėkingas, stebuklingasis Kūdikėli, kad man leista klūpoti prie Tavęs ir tuo būdu gyventi su pasitikėjimu su angelais ir žvaigždėmis! Kartais paklausiu savęs, ar nėra pripuolamai įvikusi klaida ir ar iš tikrųjų aš turiu čia būti? Gal nepastebėjai, kad turiu didelį randą ant nugaros ir kad ant šono trūksta man šerių, kas pakankamai biauriai išrodo. Net mano šeimos aplinkoj buvo galima paskirti mano brolį, kad būtų su Tavim, arba mano brolėnus, kurie yra žymiai gražesni už mane. Ar liūtas arba aras nebūtų labiau pašauktais?"

— Nutilk, — tarė asilas. Ko taip dūsauji? Ar nematai, kad trukdai jam miegoti savo gromuliojimu? "Jis teisus, — tarė sau jautis. Reikia mokėti tylėti, kai tai reikalinga. Net jei jaučiama laimė tokia didelė, jog nežinia, kur ją bepatalpinus."

Bet asilas irgi meldėsi. "Asilai traukia, asilai neša krovinius ir žmones, mums klojasi po kanopomis gražus gyvenimas ir linksmose ganyklose asiliukai žiūrės į šviesią ateitį. Dėkui Tau, jaunas žmogeli, akmenys gulės reikiamoj vietoj, kelio pakrašty, ir nekris ant mūsų. Ir dar kas: kažkodėl ant mūsų kelio turi būti šlaitai ir net kalnai? Ir ar nebūtų visiems patogiau, jei būtų visur lyguma? Ir kodėl jautis, kuris yra stipresnis už mane, niekuomet nieko nenešioja ant savo sprando? Ir kodėl mano ausys yra tokios ilgos, ir uodega be šerių, ir mano kanopos yra tokios mažos, ir manė krūtinė yra tokia siaura, ir mano balsas toks spiegiantis? Bet gal visa tai yra nebeatšaukiama?"

◆

Sekančiomis naktimis tai viena, tai kita žvaigždė stovėjo sargyboje. O dažnai sargybą nešė ištisos konsteliacijos. Begalinių tolių žvaigždės darėsi mažytės, kad galėtų stoti virš prakartėlės ir savo perdėm didelę šviesą ir karštį pasilaikė išimtinai sau, leidžiant tik tiek, kiek buvo būtinai reikalinga palapinei apšildyti bei apšviesti, bet neišgąsdinti Kūdikio. Dangiškai paslapčiai uždengti debesys užstodavo tą vietą, kur turėjo būti žvaigždės, bet jų nebuvo. Tai buvo pirmos krikščionybės naktys... Mergelė, Juozapas, Kūdikėlis, jautis ir asilas jautėsi savybėje nepaprastu būdu. Po dienos kai kurio išsiblaškymo su svečiais, saulei nusileidus jie stebuklingai susijungdavo.

◆

Daug žvėrių prašė jautį ir asilą patarpininkauti, kad galėtų pažinti Kūdikėlį Jėzų. Ir štai vieną gražią dieną jautis paskyrė arklį, kuris buvo žinomas savo geromis manieromis ir greičiu, Juozapui pritariant, kad sekančią dieną sušauktų visus, kurie norėtų atvykti į arklidę. Jautis ir asilas suabejojo, ar galima įleisti laukinius žvėris, kupranugarius, dramblius ir kitus tvėrinius, kurių kupros, ilgos, kaip vamzdžiai, snukiai ir stambūs kaulai bei didžiuliai kūnai kelia įtarimą. Tas klausimas taip pat palietė baisius vabzdžius, kaip skorpionus, tarantules, didžiuosius vorus, šliužus, kaip gyvates, visus tuos, kurie savo liaukose dieną ir naktį gamina nuodus. Bet Mergelė neturėjo dėl to jokių abejonių. Sakė: "Galite įleisti juos visus. Mano Kūdikis yra prakartėlėj toks saugus, kaip kad jis būtų dangaus vidury. "Bet iš eilės", — pridūrė Juozapas veik karišku tonu, — "Nenoriu, kad žvėrys dviese spraustųs per duris".

Ir pradėta juos įleidinėti. Šunys negalėjo atsistebėti, kad jiems neleidžiama būti palapinėje, kaip jaučiui ir asilui. Bet už tai visi juos glostė ir jie patenkinti nuėjo sau. Jautis ir asilas pradėjo nerimauti dėl smarvės, kurią atnešė liūtas ir kurios negalėjo nuslopinti net trijų karalių atnešti kodyla, mirra ir kiti kvepalai. Jautukas ir asilas net nutirpo, liūtui įžengus... Bet jis buvo ramus, tik priminė, kad jis yra žvėrių karalius. Jiedu labai bijojo, kad tie stambūs žvėrys savo alsavimu nenušluotų Kūdikėlio. Bet visi žvėrys ir gyvuliai ir visi gyviai laikėsi ramiai ir darė pastangas, kaip kas išmanė ir sugebėjo parodyti Kūdikėliui pagarbą. Norėjo prisistatyti ir tie žvėrys, kurie dar nėra žinomi ir kurie gyvena žemės ar jūrų gelmėse, amžinoj nakty, be mėnulio, be žvaigždžių, be metų laikų. Ore jautėsi plezdėjimas sielų ir tų žvėriukų, kurie negalėjo atvykti arba pasivėlavo. Bet atsitiko ir stebuklas: vėžlys pagreitino žingsnius, smarkuolis pristabdė savo smurtavimą, hipopotamas priklaupė su didele gracija, o papūga tylėjo. Kai kurie lankytojai išsisukinėjo nuo apleidimo arklidės, pasibaigus vizito laikui, — tokie buvo barsukas, lapė, voveraitė ir daugiau dar — ir jaučiui teko juos išgaudyti ir išprašyti.. Reikalauta ir iš musių išsinešdinti, bet tos atsakė, kad jos čia visuomet buvo ir Juozapas nežinojo, ką su jomis bedaryti.

◆

Viršgamtiški apsireiškimai, tarp kurių gyveno jautukas, nekartą užėmė jam kvapą. Pripratęs sulaikyti kvėpavimą, kaip tai daro Azijos asketai, jis taip pat virto vizionierium ir, nors didybėje jis jautėsi blogiau, negu nusižeminime, tai vis dėlto buvo tikrai sužavėtas. Bet buvo skrupulingas ir neleido sau įsivaizduoti angelus ir šventuosius. Juos tik matė tada, kada buvo arti jų. "Vargas man, — galvojo jautis nustebintas tų reiškinių, — vargas man, kurs esu tik dirbantis gyvulys, o gal net demonas. Kuriems galams man tie ragai, juk aš niekuomet niekam nepadariau skriaudos? O gal esu stačiai burtininkas?'.

Juozapas negalėjo nepastebėti jautuko nerimų, nes jis tirpo akyse. — Nešdinkis į ganyklą! — suriko. — Painiojies čia visą dieną po kojų. Greitai iš tavęs beliks oda ir kaulai.

Asilas ir jautis išėjo į laukus. — Tai tikrai, kad esi liesas, — patvirtino asilas. — Kaulai pas tave taip styroja, jog neužilgo turėsi ragus visame kūne. Neminėk man ragų!

Ir jautis tarė pats sau: "Jis teisus. Taip reikia gyventi. Griebk tą gražų žolės pluoštą. O ji čia pat? Gal manai, kad žolė yra nuodinga? Ne, nesu alkanas. Ak, koks gražus tas Kūdikis! Ir tos puikios figūros, kurios įeina ir išeina ir alsuoja nuolat plasnojančiais sparnais. Visa ta didelė viešpatija, kuri ateina į mūsų arklidę nesusitepusi. Na, ėsk gi, jauti, neužsiiminėk anuo. Ir, be to, neklupok taip ilgai prie prakartėlės vienu keliu, nes jis tau skauda. Tavo jaučio oda yra visai sudėvėta ir vos besilaiko ant kaulų; dar valandėlė ir užsiveis ten musės."

Vieną naktį jaučio konsteliacija stovėjo sargyboje juodame danguje viršum prakartėlės. O raudona žvaigždyno akis blizgėjo iš arti puikiai ir ugningai. Ir jaučio ragai, šonai buvo papuošti dideliais brangakmeniais. Jautukas didžiavosi, kad Kūdikėlis yra tokioj geroj sargyboj. Visi ramiai miegojo, asilas turėjo ausis nuleistas ir pilnas pasitikėjimo. Bet jautis, kad ir buvo sustiprintas viršgamtišku buvimu giminingos ir palankios konsteliacijos, tai vis dėlto

(Nukelta į 2 psl.)

MEKSIKOS ŠILUVA

Kaip prie Meksikos Miesto atsirado Guadalupe

Praeitą pirmadienį, gruodžio 12 dieną buvo didžiųjų atlaidų diena pačioje didžiojoje Meksikos katalikų šventovėje Guadalupės bazilikoje, pašvęstoje Guadalupės Mergelei, vadinamai "Meksikos, Filipinų ir visų Amerikų Romos katalikų imperatorienei (empress)". Minios maldininkų iš Meksikos miesto pėsčiomis, daugelis savo ant kelių, penkias mylias traukė žvyruotu, akmenuotu keliu, jį apšlakstydami beropojant savo sužeistų kojų krauju.

Guadalupės Mergelės, kaip meksikonai ją vadina Nostra Senora de Guadalupe, atsižymėjimas yra panašiai mitologiškas ir tik "tradicija dokumentuotas" kaip ir Žemaičių Šiluvos. Kaip Katalikų bažnyčia aiškina, apsireiškimas įvykęs 21 met. praėjus po to, kai katalikiškos Ispanijos karinės ekspedicijos vadas žiaurusis Hernando Cortez (1511 metais) su 553 ginkluotų avantiuristų gauja išsikėlęs Naujajame Pasaulyje, apgaule įkalino ir nužudė Meksikos imperatorių Montezumą, pagrobė jo auksą, apiplėšė ir pavergė kraštą, be atodairos žudė vietinius aztekus indėnus, skaitydami juos "besieliais sutvėrimais, velniais ir laukiniais žvėrimis."

Vienas toks "besielis padaras, velnias ir laukinis žvėris", dabar jau apkrikštytas į krikščionis katalikus ir gavęs vardą Juan Diego 1531 metų gruodžio 9 dieną Tepeyec kalvomis ėjo į buvusio Tenochtitlano, dabar Naujosios Ispanijos sostinę Meksikos miestą į bažnyčią. Beeidamas tose Tepeyec kalvose susitikęs ar jam pasirodžiusi Mergelė Marija, toje vietoje, kur dabar stovi garsioji Guadalupe bazilika. Kadangi tų laikų indėnai jokių savo raštiškų archyvų nepaliko, yra tik vienintėlė katalikų bažnyčia tokių stebuklų aiškintoja. Taigi, katalikų bažnyčios padavimai teigia, kad Juaną Diego kalvose pasitikusi Mergelė pasakiusi:

"Mano noras yra, kad šventovė būtų pastatyta šioje vietoje, kur kaip gailestinga motina tau ir tau panašiems aš parodysiu savo mielaširdystę ir simpatiją tiems, kurie mane mylės ir manęs sieks, ir visiems tiems, kurie prašė mano pagelbos ir manęs šaukėsi savo skausmuose bei varguose, ir kur aš paguosiu ir palengvinsiu tiems, kurie melsis ir į mane kreips savo ašarotas akis".

Juan su savo istorija nuėjo pas pirmąjį Meksikos vyskupą Juan de Zumarraga, bet vyskupas nepatikėjo ir norėjo įrodymo. Tuomet Mergelė vėl pasirodžiusi Juanui sekančią dieną, gruodžio 10 d. ir liepusi sekančią dieną atvykti įrodymo gauti. Sekančią dieną Juan turėjęs slaugyti savo serganti dėdę ir negalėjęs nueiti į "deitą". Bet istorija yra papildoma sekančiai: gruodžio 12 dieną Juanui išėjus savo dėdei parvesti kunigo, ji vėl jam pasirodžiusi ir liepusi palipti į artimiausią kalnelį ir paskinti rožių. Rožės tose nevaisingose kalvose niekuomet neaugusios. Juan radęs labai gražų darželį ir keletą rožių nuskynęs ir nunešęs metęs jas vyskupui po kojų, bet tik kai vyskupas pamatęs ant Juano skrandos Mergelės atvaizdą, tik tuomet pradėjęs Juano nurodytoje vietoje statyti bažnyčią, kurioje ir šiandien tebėra Juano skranda kaip labai didelė relikvija.

SKANUS BET KVAILAS

Kas žinotina per Kalėdas valgant keptą kalakutą.

Kai kalakutas eina per kiemą galvą aukštai iškėlęs, raudonais paliaukiais lazgindamas, o jei dar suulba - sualasija, atrodo tikras bajoras. Toks jis yra, bet pasiklausykite, ką 6,400 kalakutų savininkas - farmeris nuo Libertyville apie kalakutus sako:

"Visi kalakutai yra kvaili ir kvailiausi iš visų kitų paukščių, kokių tik teko sutikti."

Ką tik išperėtus ir jaunus kalakutukus farmeris augina gazu šildomose peryklose, kur visiems yra pakankamai šilumos ir užtenkamai vietos. Bet staiga jiems užeina kas tai į kvailas tuščias galvas, jie susibėga krūvon ir tiek spaudžiasi, kad jei nepastebi ir neišblaškai, dalį negyvai nuspaudžia.

Labai sunku jiems išmokti du pagrindinius gyvenimo reikalus — lesti ir gerti. Farmeris turėjo kvailiausių kalakutų snapus kaišioti į vandenį, kol suprato ir išmoko kaip gerti. Kai kurie per visą "amžių" neišmoksta lesti ir pastimpa iš bado.

Paauginti peryklose kalakutukai nesidavė išvaromi laukan, reikėjo kiekvieną nešte išnešti, o išvaryti laukan neturi proto grįžti į savo šiltas patalpas. Kai lietus užeina, verčiau sušlaps, sušals ir nugaišę, bet vidun neis. Kai kurie didelėm lietui užėjus atidaro snapus ir leidžia lietui gerklėn lyti, kol prigeria!

JAUTIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

jautėsi labai silpnas. Galvojo apie savo pasišventimą Kūdikėliui, apie nenaudingus budėjimus, apie juokingą giobą.

...Ar Jaučio konsteliacija mane mato? — sunkiai galvojo. — Ar ta didžiulė raudona žvaigždyno akis žino, kad esu čionai? Tos žvaigždės yra taip aukštai, taip toli, jog net nežinoma, į kurią šalį zveigia".

Staiga Juozapas, kuris jau kurį laiką vartėsi savo guolyje, pašoko su iškeltomis į dangų rankomis. Jis, kuris visuomet buvo santūrus savo gestuose ir žodžiuose, žadina visus, net Kūdikėlį.

— Mačiau sapne Viešpatį. Turime išvykti nei kiek negaišdami. Tai dėl Erodo, kuris nori pagauti Jėzų į savo rankas. Mergelė ima sūnų ant rankų, tarytum žydų karalius būtų jau čia, tarpduryje, su mėsininko peiliu rankose.

Asilas pakyla ant kojų. — O jisai? — sako Juozapas Mergelei, rodydamas į jautuką. — Atrodo, jog yra per daug silpnas, kad galėtų eiti su mumis.

Jautis nori įrodyti, jog tai neteisa. Daro didžiausias pastangas pakilti nuo žemės, bet niekuomet iki šiol nesijautė labiau prie jos pririštas. Tad žiūri į Jaučio konsteliaciją su maldaujančiu prašymu pagelbėti. Visa viltis tik joje, kad suteiks jam jėgų pasikelti iš vietos. Bet dangiškasis jautis nesijudina, žiūri nuolat taip pat raudona, ugninga akim, nuolat nusikreipęs profiliu į jautuką.

— Jau keletas dienų kaip nieko nevalgo — sako Mergelė Juozapui.

" O! Aš žinau, kad čia mane paliks, — galvoja jautis. — Tai buvo per daug gražu, negalėjo tęstis amžinai. Kita vertus, kelyje būčiau tik kauluota, velkantis iš paskos šmėkla. Visi mano kaulai jau biaurisi oda ir svajoja tik apie tai, kad pasilsėtų po atviru dangum."

Asilas artinasi prie jaučio, šluosto savo snukį į jojo, norėdamas duoti jam suprasti, jog Mergelė pavedė jį kaimynei ir, kad jiems išvykus, jam ničnieko netruks. Bet jautis su pusiau nuleistomis blakstienomis rodosi visai sunaikintas. Mergelė glosto jį ir šaukia: "Visai nesikeliame į kelionę. Tai tik taip, kad tau baimės įvarytume. — Aišku, kad tuoj sugrįšime - priduria Juozapas. — Niekas toli nevažiuoja vidurnaktį. — Tokia graži naktis — aiškina Mergelė. — Pasinaudosime ja ir išeisime į orą su Kūdikėliu. Jis buvo truputį išblyškęs. — Tai gryniausia tiesa. — sako šventasis žmogus.

Tai yra dievobaimingas melas. Jautis tai supranta ir, nenorėdamas išvažiuojančiųjų trukdyti jų pasiruošimuose, dedasi, jog yra giliai užmigęs. Jis meluoja.

— Užmigo — sako Mergelė. — Padėkime prie jo šiaudų iš prakartėlės, kad jam nieko netrūktų kai atsibus. Palikime jam dūdelę jo alsavimo atstume — priduria tyliai. — Mėgsta ja groti, kai yra pats vienas.

Yra pasiruošę išeiti. Arklidės vartai sugirgždėjo. "Turėjau juos patepti aliejum" — galvoja Juozapas, bijodamas, kad girgždėjimas gali prikelti jautuką, bet jis visai apsimeta miegančiu.

Vartus stropiai uždaro.

Ir kai asilas nuo prakartėlės išlengva virsta bėgimo į Egiptą asilu, jautis guli nepajudėdamas su įsmeigtomis akimis į šiaudus, ant kurių dar vos prieš valandėlę gulėjo Kūdikėlis Jėzus. Žino, jog niekuomet jų nepalies, nei jų, nei dūdelės.

Dangiško Jaučio konsteliacija vienu šuoliu atsistoja dangaus zenite ir vienu rago sudavimu įsminga į tą dangaus vietą ,kurios jau niekados neapleis.

◆

Kai vos prašvitus kaimynė jėjo į arklidę, jautis jau nebegromulavo ir nebe mąstė..

◆

(Orginalas leidyklos Gallimard apysakų tome "L'Enfant de la Haute - Mer")

Laisvai vertė An. Rg.

Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1967 Metų proga

nuoširdžiai sveikiname visus mielus savo bendradarbius, klijentus, draugus, pažįstamus ir bendrai visą lietuvišką visuomenę, linkėdami šventiškos nuotaikos bei linksmybės, tyro džiaugsmo su vidiniu pasitenkinimu, pelnyto pasisekimo ir geros sveikatos!

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 West 71st Street Chicago, Ill. 60629
Tel.: WAlbrook 5-6015

LINKSMŲ KALĖDŲ
IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
savo nariams, Naujienoms ir visiems lietuviams linki

American Lithuanian Citizens & Benefit Club Valdyba

ADELA BURBA — pirmininkė
ANTANAS JUSAS — vicepirmininkas
ROŽĖ DIDŽGALVIS — nutarimų raštininkė
BERNICE ŽEMGULIS — finan. raštininkė
JOSEPHINE MASILIONIS — kontr. raštininkė
JOSEPH MIKŠIS — kasos globėjas
JONAS DIDŽGALVIS — kasininkas
PAUL MASILIONIS — maršalka
ANTANAS JUSAS — korespondentas

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ir laimingų Naujų Metų visiems klientams
ir draugams linki

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANCKUS, sav.
Gazolino stotis ir automobilių taisymo dirbtuvė

5759 So. Western Ave. Tel. PR 8-9533

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo klientams ir draugams

GRAY'S SHELL SERVICE

Savininkas PETRAS GRAŽINSKAS

6654 S. California Ave., Chicago, Ill. 60629
Tel. PR 8-9676

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

SPOT LITE FOOD MART

Importuoti ir vietiniai gaminiai

2812 W. MARQUETTE ROAD. — Tel. WA 5-1133
Chicago, Illinois 60629
JAKOVICKAS IR JURGUTIS, Sav.

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ Naujų Metų linki visiems savo klientams, draugams ir pažįstamiems

LIETUVIŲ KLUBAS

KUNIGUNDA, Sav.
Įvairūs vietiniai ir importuoti gėrimai. Fox Head "400" beer

2547 W. 71st St. Tel. 436-1566

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems linki

KAUNAS PARK INN

VALERIA IR ANTHONY KAZLAUSKAI, Sav.

2650 W. 69th St. Tel. GRovehill 6-9753

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

"TAUPA"

P. ir B. PAKŠTAI, sav.

2819 W. 71st Street Tel.: RE 7-1996

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

LAI ŠIOS ŽIEMOS ŠVENTĖS — KALĖDOS BŪNA KUOLINKSMIAUSIOS VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.

Tel.: RE 5-1326

THE SEBASTIANS

Yes, There is JUSTICE Electric

6625 Archer Avenue Chicago, Ill. 60638

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
LINKIME DRAUGAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS

O'Malley & McKay, Inc.

GENERAL INSURANCE AGENTS

222 West Adams Street Room 800
Telephone CEntral 6-5206

MERRY CHRISTMAS
AND BEST WISHES FOR
A VERY HAPPY NEW YEAR
from

LITHUANIAN
NATIONAL DEMOCRATIC CLUB

KLUBO VADOVYBĖ

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR NAUJŲJŲ METŲ
LINKI SAVO KLIENTAMS IR DRAUGAMS

STASĖ ir JUOZAS BACEVIČIAI
BELL REALTY - BACE INSURANCE AGENCY

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų
Metų linkime visiems savo kostumeriams
ir draugams

JULIUS IR THEODORA KUZAI
WHOLESALE MEAT DISTRIBUTOR
6840 S. Artesian Ave. WAlbrook 5-8744

ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ
PROGA SVEIKINA CHICAGOS IR
JOS APYLINKĖS LIETUVIUS

JOHN J. KAZANAUSKAS
MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND
LOAN ASS'N. PREZIDENTAS

Šventosios liepos Mažojoje Lietuvoje

Vienas iš plačiausiai išlikusių senovės lietuvių kulto padavimų

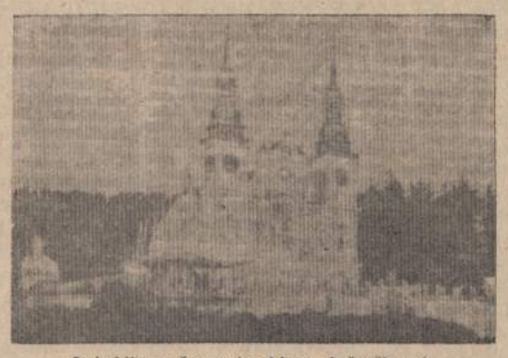

Stebuklingos Šventosios Liepos bažnyčia prie Rastenburgo Rytprūsiuose

Vokiečių Sonntagspost lapkr. 20 d. nr. turi iš kažkur persispausdinęs (nei autoriaus, nei šaltinio nenurodoma) straipsnį, pavadintą "...da steht eine uralte Linde". Kad ir per vokiškus koštuvus perėję, bet tie padavimai tebėra tiek aiškiai lietuviški, kad norisi juos čia perpasakoti.

"Tenai prie mano tėvo namo sena liepa stovi ir joje lakštingala (Frau Nachtigall) sėdi ir aiškiu balsu gieda — šitokią seną rytprūsių liaudies dainą mes mokėdavom", pradeda nepasirašęs straipsnio autorius.

Liepa yra medis, aiškina toliau autorius, kurs vis ir vėl kartojamas vietinių (čiabuvių heimisch) dainoje ir gyvenime. Liepa, kuri apsaugodama namus nukreipdavo žaibus, buvo naminis medis, kurs savo akimis matydavo gentkarčių džiaugsmus ir skausmus, kurs savo šakas ir viršum paskutiniųjų mažų namelių (kapų) išskėtęs laikė.

Stebuklinga Šventoji Liepa (Heiligelinde)

Į tą pagonystės laikais grožybės dievaitei pašvęstą liepą pradeta mielai įkelti šventųjų ir Kristaus paveikslus ir tuo būdu su jomis (liepomis) išliko susieta įvairių legendų. Čia turime galvoje pilgrimų (maldininkų) mėgiamą vietą (Wallfahrtsort) Heiligelinde (Šventoji Liepa). Varmijos istorijos rašytojas Leo pasakoja, kad tenai iš senų senovės stovėjęs labai šakotas, didelį pavėsį teikiąs liepos medis, kuriame buvo šventos Panos paveikslas. Kai tas paveikslas buvęs iš tos liepos išimtas ir įstatytas Rastenburgo miesto bažnyčioje, jis pats stebuklingu būdu vėl sugrįžęs tarp tos liepos šakų. Nuo to laiko paveikslas čia buvo paliktas. Bet kadangi visa eilė naujų stebuklų įvyko, dėl to aplinkui visą liepą buvo koplyčia apstatyta.

Tai tiek Sonntagspost apie Šventąją Liepą. Šia pragą norisi paimti ištrauką iš E. T. A. Hoffmanno dviejų tomų novelės *"Velnio eliksyras"*, kur aprašomas vieno latro vokiečio vienuolio Medardo aistringas gyvenimas. Kalba pats brolis Medardas:

"Mano tėvas, kartą velnio sugundytas, mirtinai nusikalto ir tik vėlybais gyvenimo metais Dievo malonės apšviestas ryžosi atgailauti ir keliavo prie Šventosios Liepos, esančios tolimuose šaltuose Prūsuose...

Šventosios Liepos vienuolyne mano tėvas susirgo, ir juo labiau jis ryžosi vykdyti pasižadėtą sunkią atgailą, nežiūrėdamas savo silpnumo, juo labiau jį slėgė liga; gavęs nuodėmių atleidimą jis ramus mirė tą akimirką, kai aš gimiau...

Mano pirmojoje kūdikystėje sąmonėje brėkšta malonūs vienuolyno gyvenimo ir Šventosios Liepos gražiosios bažnyčios vaizdai. Man dar tebešniokščia tamsus miškas, tebekvepia gaiviai sprogstančios žolės, margos gėlės, kurios buvo mano lopšys.

Joks nuodingas vabalas, joks kenksmingas žvėris nelindėjo toje palaimintųjų šventovėje; nei musies zirzimas, nei svirplio cirškėjimas netramdė tos šventos ramybės, kurioj tebeskambėjo giesmės maldingų dvasiškių, su maldininkais svyruojančių auksines smilkyklas, iš kurių ilgomis srovėmis aukštyn kilo smilkalų aukos kvapas.

Aš dar tebematau bažnyčios viduj sidabro apdengtą liepos medžio stuobrį, kurin angelai įdėjo stebuklingąjį šventosios Mergelės paveikslą. Man dar tebesišypso margos angelų ir šventųjų figūros nuo bažnyčių sienų ir lubų!

Prie Šventosios Liepos bažnyčios buvo seserų cisterciečių vienuolynas.

Veskeimio vienuolyne stebuklingai išaugusi liepelė

Veskeimio riterių dvaro sodne, Prūsų Eiluvos (Eylau) apskrityje, stovėjo viena labai sena liepa, kurios penki stuobriai buvo išaugę iš vieno kelmo. Veskeimis (kiemis) — Weskeim senovėj buvęs vienuolynas. Iš požeminio praėjimo, kurs kadaise iš čia vedė į Eichhorno kapines, dar yra išlikusi maža delelė, kuri buvo naudojama sandėliu bulvėms supilti. Šiame sandėlyje būdavo nejauku — vaidenosi. Čia pasirodydavo vaikščiojanti jauna vienuolė. Žmonės pasakodavo, kad ji buvusi apkaltinta pavogusi vieną vertingą sidabrinį šaukštelį. Jos priesaikavimai, kad yra nekalta, jai nieko negelbėjo. Už pabaudą ji buvo gyva įmūryta. Prieš savo mirtį ji tačiau maldavo, kad jai būtų leista šauktis Dievo teismo. Tai buvo jai leista. Ji gavo jauną liepos metaugę ir ją pasodino į žemę šakelėmis apačion, o šaknelėmis į viršų, ir medelis tačiau augo ir tatai buvo jos nekaltybės įrodymas. Tačiau piktoji vienuolyno abatė nenorėjo to įrodymo laukti, dėlto mirties sprendimas buvo įvykdytas. Praėjus porai savaičių po jos užmūrijimo dingęs šaukštelis buvo rastas ir dabar galūne žemyn pasodintoji liepelė išskleidė žalius lapus.

Mirusiųjų liepa prie Romintų

Kita liaudies pasakomis gausi liepa augo Prūsų Eiluvos apskrityje netoli nuo Romintų. Ji buvo vadinama Mirusiųjų Liepa. Prie šio liepos medžio būdavo mirusiesiems sudedami maži šiaudų ryšulėliai, kad mirusiųjų vėlės turėtų ant ko pasilsėti tam tikromis dienomis sugrįždamos į savo buvusius namus.

Savotiškas gamtos stebuklas apie 1550 metus buvo aptiktas Romintų šile (Romintер Heide): ąžuolas ir liepa čia buvo glaudžiai suaugę ir šakomis susijungę į vieną bendrą gyvenimą. Abudu galingi medžiai apačioje buvo stipriai suaugę, aukščiau liepa šveltiai buvo prisiglaudusi prie rumbuoto ąžuolo kamieno, išskėsdama savo lapuotą galūnę po jo plačiai išsišakojusia viršūne.

(Tęsinys 4-me pusl.)

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ METŲ KLIENTAMS IR DRAUGAMS LINKI

HEALTHY FOOD RESTAURANT
LIETUVIŲ VALGYKLA
JULIJA BIČIŪNIENĖ, Sav.

3236 So. Halsted St. Tel. DA 6-9837

ŽIEMOS ŠVENČIŲ — KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ
proga sveikiname visus giminiečius, draugus ir gausius
pažįstamus

POVILAS ir SOFIJA MILASEVIČIAI

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ MŪSŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO NARIAMS, BENDRADARBIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS LINKI
VALDYBA IR DIREKTORIAI

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
6245 SO. WESTERN AVENUE CHICAGO, ILL. 60636
GRovehill 6-7575

ŠVENTOSIOS...

Atkelta iš 3-čio psl.)

Jaunynų kaimo liepa prie Ragainės

Netoli Jaunynų (Jauninen) kaimo, keli kilometrai į pietus nuo Ragainės yra stačias kalnas (piliakalnis), iš trijų pusių Titzeln upelio (aišku, senovės prusų lietuviai tam upeliui turėjo gražesnį, lietuvišką vardą!) apsuptas. Pasak padavimų, ant to kalno kadaise buvo puiki pilis, kurioje gyveno galingas pagonų kunigaikštis (taip kryžiuočiai vadindavo mūsų pratėvių vadus) su savo vienintele dukterim vardu Jaunina. Jos sužadėtinis buvo vienas prūsų riteris (vytis), kurs Ordino riteriams į kraštą įsibrovus, atskubėjo savo nuotakos ginti.

Pilies gyventojai pasislėpė giliose kalno kavernose, bet vytis pareiškė, kad jis priims krikščionių tikėjimą ir tuo būdu išgelbės savo sužadetinės ir jos tėvo gyvybę. Taigi, jis ištraukė pas kryžiuočius, bet tenai jis užtruko ilgiau negu buvo tikėtasi. Taip atsitiko, kad vieną dieną Jauniną, norėdama pasidairyti savo mylimojo, išėjo iš slėptuvės ir buvo Ordino riterio užklupta. Ji didele greitybe leidosi bėgti atgal į kalną, bet jos persekiotojas buvo jau ją bepastveriąs, kai tuo pačiu momentu dievaitė Laima ją pavertė į liepą, ir grobiko rankos stvėrė tik medžio stuobrį. Kai Jauninos sužadėtinis grįžo, buvo per vėlu ją beišgelbėti, bet nebuvo per vėlu už ją atsikeršyti. Deja, kovoje jis buvo nugalėtas, bet ir čia Laima laiku sugrįžusi iš debesų ir jį pavertė liepos medžiu.

Vėluvos ir Karaliaučiaus liepos

Arti Vėluvos (Wehlau) esančio Petersdorfo bažnytkaimio vos keli žingsniai nuo didžiųjų bažnyčios durų stovėjo viena sena liepa ir "žiūrėjo" į apacioje esančius kaimiečių kapus. Liepos stubriui apkabinti reikėjo keturių vyrų rankų.

Pusantro metro aukštyje buvo į minkštą liepos medį įkalta ir apaugusi geležinė "kaklo kilpa" (Halseisen), senųjų laikų bausmių įrankis, vartotas bažnytinėms pabaudoms!

Karaliučiuje, Lustgartene, buvo viena didelė liepa. Buvo reikalinga 30 pėdų juosta tai liepai aplink apjuosti. Ji žuvo per didžiuosius 1708-1709 metų žiemos speigus.

Kur gauti Rėzos užrašytos dainelės originalą?

Vienas seniausių gamtos paminklų buvęs Taravos (Tharau) klebonijos sode; čia liepa buvo 28 metrų aukšta ir 7 metrų storumo aplinkui. Senovės prūsų tikėjime liepos medis simbolizavo "amžinybės medį". Liudvikas Rėza iš Gilijos (Gilge) žvejų vaikų per Užgavėnes išgirdęs ir išvertęs į vokiečių kalbą sekančią įdomią jaunųjų dainelę ar giesmelę:

"Lauf um die Linden!
Fruehling muss verschwinden,
Jugend, Liebe, Tanz und Lied,
Lauf um die Linden!
Wenn wir bei den Seligen leben,
Werden wir im Tanze schweben
Um den Baum, der ewig blueht.
Lauf um die Linden".

(Bėk aplinkui liepas! Pavasariš praeis, Jaunystė, meilė, šokiai ir daina. Bėk aplinkui liepas! Kai su palaimintais gyvensim, mes patys šokdami skraidysim. Aplinkui medį, kurs žydi amžinai. Bėk aplinkui liepa!) *J. Pr.*

Lenkiška širdis

Poznanės kardiologas chirurgas Dr. Jan Moll, padaręs apie 300 sekmingų širdies operacijų, išgalvojo dirbtiną "širdį', tokią, kad ją galima vadinti "širdimi su plaučiais". Inžinierius Franciszek Pluszek, "dirbtinos širdies" bendradarbis, šiuo metu statąs aparatą, kuriuo būsią galima ligoniui kraują pumpuoti apeinant širdį. Įstatytas į aortą toks aparatas pagelbėsiąs varyti kraujo apytaką. Pirmas modelis buvęs išbandytas, dabar inž. Pluszek užimtas savo išradimo pagerinimu. Toks aparatas būsiąs labai naudingas pavartoti tuojau po širdies operacijų.

A. Ragauskas

ANKETA APIE RELIGIJĄ

Ištraukos iš žurnalo "Kultura" Nr. 3/221

Paryžiuje lenkų leidžiamas žurnalas "Kultura" yra pravedęs įdomią anketą religijos klausimu. Susilaukta ištisa šimtinė (tiksliau 103) atsakymų iš įvairių pasaulio kraštų. Daugiausia jų gauta iš JAV — 29, iš D. Britanijos 20, iš Kanados 13, bet juose išreikšta mažiausiai 22 asmenų pažiūros, iš Prancūzijos 8, iš Lenkijos 3, iš R. Vokietijos 3, iš Australijos 3, po du atsakymus gauta iš Brazilijos, Argentinos ir Italijos, po vieną iš Libano, Belgijos, Meksikos, Pietų Afrikos, Šveicarijos, Švedijos ir Liuksemburgo. Suteiktos apie save asmeniškos žinios rodo, kad anketoj dalyvavo mažiausia 16 moterų; amžiumi jauniausias anketos dalyvis 28 m., seniausias — peržengęs 80 m. Tarp 30 ir 40 m. — 9 asm., tarp 40 ir 49 m. — 11 asm. tarp 50 ir 59 m. — 15 asm., tarp 60 ir 69 m. — 19 asm. ir tarp 70 ir 79 m. — 11 asm. Mokslo atžvilgiu — nuo pradžios mokyklos iki universiteto. Profesijos atžvilgiu didžiausia grupė rašytojų ir žurnalistų — 14, tai, sakoma, labai mažai palyginus su jų skaičiumi emigracijoj. Atrodo, kad dauguma jų boikotavo anketą. Labai menkas skaičius dvasiškių — tik 2 — ir vienas nutraukęs santykius su Roma. Palyginti nemažas skaičius mokslininkų — 8, iš kurių mažiausiai 5 aukštųjų mok. profesoriai, karininkų (ats.) 6 ir inžinierių 9.

Santykių su tikėjimu atžvilgiu "išpažįstančių" grupėje priskaityta 46 asm., iš kurių 20 asm. "tikintieji ir praktikuojantieji", likusieji 26 aiškiai nepasisako apie savo santykius su bažnyčia. Į antrą grupę įskaityti asmenys, stipriai susirišę su katalikų Bažnyčia, bet jų negalima laikyti pilnai tikinčiais ir praktikuojančiais, tokių yra 14, jų tikybinis nusistatymas įvairus. Kai kurie sakosi esą "tikintieji ir praktikuojantieji", bet atmeta kai kurias dogmas ir katalikui privalomas praktikas. Štai, pvz. keletas jų apsisprendimų: "Netikįs, bet praktikuojąs — nors tai keista, bet taip yra todėl, kad į religiją žiūriu, kaip į auklėjamąją instituciją; — moko mane ir mano vaikus ir mano aplinką, kaip žmonės turi sugyventi". "Tiki ir nori tikėti. Tik sunku yra viskuo tikėti. Pergyvena apsileidimą religiniame praktikavime". "Esu kilęs iš labai religingos šeimos ir taip buvau išauklėtas. Tikintis, nepraktikuojąs". Tikintis ir nepraktikuojantis konvencionalia prasme" (t. y. kaip yra įprasta). "Negaliu pasakyti, kad esu absoliučiai tikintis, nei kad esu visiškai netikintis. Laikotarpiais praktikuoju, neretai pasimeldžiu, gan dažnai įeinu į

(Nukelta į 5 psl.)

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkiu savo klientams, draugams ir pažįstamiems

MICHAEL BAJORUNAS IR ŠEIMA

TAVERNA IR DEGTINĖS KRAUTUVĖ

2451 W. 69th St. Tel.: GR 6-9092

Vietos ir užsienio gėrimai pigiausiomis kainomis.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkime mūsų klijentams ir draugams

MARQUETTE FOODS DELICATESSEN

VIKTORAS IR EUGENIJA BAČINSKAI

2943 W. 71st Street
Tel. WA 5-1661

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
sveikinimai ir geriausi linkėjimai visiems lietuviams

ŠIMAITIS

REALTY, INSURANCE
PILDOME INCOME TAKSUS

2737 West 43rd Street — Telef. CL 4-2390

ZARASIŠKIŲ KLUBAS

KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ ŠVENČIŲ PROGA

SVEIKINA

Dienraštį Naujienas, Klubo nares ir narius ir iš viso lietuvius ir lietuvaites.

Brighton Parko Lietuvių Moterų Klubas

LINKI

VISOMS NARĖMS IR RĖMĖJAMS
LINKSMŲ KALĖDŲ
IR
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ
1967 METŲ

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime visiems savo kostumeriams ir draugams

SUKYS - DOODY - ANTONISEN

INC.

REAL ESTATE — INSURANCE

3252 So. Halsted Street CAlumet 5-2520

Metinių Švenčių
KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ
— p r o g a —

sveikiname visus draugus ir pažįstamus, su kuriais kartu veikėme gyvendami Čikagoje. Dabar gyvename Kalifornijoje, Floridoje ir kitur. Visiems linkime sveikiems laimingai šventes praleisti, gerų pasekmių gyvenime ateičiai, kaip vietiniams taip ir kitur gyvenantiems.

JONAS ir BARBORA GELGAUDAI

3425 So. Emerald Avenue
Chicago, Ill. — 60616

Chicago Savings & Loan Association

ŽEMIAU TELPANČIAME PAVEIKSLE MATOME DABARTINIUS CHICAGO TAUPYMO BENDROVĖS DIREKTORIUS IR VALDYBĄ, VISĄ LAIKĄ SUTARTINAI VEIKIANČIUS IR SAUGIAI TVARKANČIUS VIRŠ $80,000,000.00 BIZNĮ.

Chicagos Taupymo bendrovės, išaugusios iki 80 milijonų dolerių, vadovybė: Iš kairės į dešinę sėdi: John P. Gregg, viceprezidentas; E. Fennell Phillips, vykdomasis viceprezidentas; John Pakel, direktorių tarybos pirmininkas ir prezidentas; Elaine Pakel Phillips, viceprezidentė; Philomena D. Pakel Jr., sekretorė. Stovi: teisėjas Alphonse F. Wells, direktorius; William B. Sebastian, direktorius; Anton J. Valonis, iždininkas, ir Charles Beacham, direktorius.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖS valdyba ir direktoriai tariame širdingą ačiū visiems mūsų taupymo ir skolinimo nariams, kaimynams ir draugams, ir linkime visiems linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų ir kupinai pelningų Naujųjų 1967 metų.

Kviečiame visus būti mūsų svečiais nuo šios dienos iki 1967 metų sausio 16 dienos. Visus atsilankiusius vaišinsime skania kava, lietuvišku sūriu ir kitais skanumynais. Vaikai, atėję su tėvais, gaus saldainių. Nėra reikalo būti bendrovės nariu, kad galėtumėte pas mus pasisvečiuoti. Visi be jokio skirtumo esate kviečiami. Chicago Savings patalpos yra puikiausiai išpuoštos kalėdiniais pagražinimais. Atėję pasigrožėsite 30 pėdų eglute ir kitomis įvairenybėmis.

JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

Chicago Savings and LOAN ASSOCIATION

6243 So. WESTERN AVE.
TEL.: GR 6-7575

VALANDOS:

PIRMADIENĮ	12:00 P. M. — 8:00 P. M.
ANTRADIENĮ	9:00 A. M. — 4:00 P. M.
TREČIADIENĮ visą dieną uždara.	
KETVIRTADIENĮ	9:00 A. M. — 8:00 P. M.
PENKTADIENĮ	9:00 A. M. — 8:00 P. M.
ŠEŠTADIENĮ	9:00 A. M. —12:30 P. M.

ANKETA...

(Atkelta iš 4-to psl.)

bažnyčią, nebūtinai mišioms... Laikau save kataliku, esu prisirišęs prie katalikų tikėjimo ir prie Bažnyčios institucijos, kurią laikau labai naudinga, tarp kitko todėl, kad be galo daug prisidėjo prie tautinio sąmoningumo išlaikymo vergijos laikais. Katalikų tikėjimą laikau lenkų tautos tikėjimu". "Iš principo esu nepraktikuojąs, nors nueinu į bažnyčią".

Kiti 12 anketos dalyvių apibūdinti, kaip tikintieji žmonės, bet netelpą jokioj "organizuotoj" religijoj. Štai keletas būdingesnių pasisakymų, apimančių plačią pažiūrų skalę nuo krikščioniško deizmo iki griežto antikatališkumo, tačiau ne ateistinio sukirpimo: "Nors mano etika, girdi, yra kiaurai... krikščioniška, bet negaliu laikyti save tikinčiu... Tikėjimo reikalai, tai man yra etikos ir kultūros klausimai. Sename ir Naujame Testamen te paučiau pasakojimo ir poezijos grožį". "Esu išauklėtas ateizmo atmosferoj, nors (kalbant apie subrendusį amžių) negalėčiau save priskirti prie netikėlių. Niekuomet nebuvau praktikuojąs". (Taip rašo 36 m. teisininkas, išauklėtas komunistinėj Lenkijoj). "Esu tikintis, iš kurio pavogtas tikėjimas". Kitas dalyvis tiki "į saldžią ir šviežią Kristaus mokslų etiką", bet griežtai atmeta "dogmas, kuriomis Bažnyčia liepia tikėti". Kitas vėl rašo: "Aš tikiu į tikrąjį Dievą, kurį matau kiekviename žingsnyje visoj gamtoj. Jam atiduodu garbę... Jokio krikščioniško atpirkinėjimo nevelju sau (atseit, nenoriu), nes tie geradariai Kristaus kunigai už tai liepia brangiai jiems mokėti". Ir pagaliau kogriežčiausiai pasisako "gimęs katalikas, išauklėtas katalikiškoj dvasioj": "Susipažinęs su Dievo žodžiu, užrašytu šv. Rašte, su pasišlikštėjimu atmečiau katalikybę su jos praktikomis... kurios neturi nieko bendra su Šventa Jėzaus Kristaus Auka".

Ateistais arba agnostikais galima laikyti 13 esmenų. Nė vieną jų tikrumoj nebūtų galima laikyti kariaujančiu ateistu, vienur ar kitur čia pasireiškia tik grupėj ne kartą parodoma religijai tolerancija, arba net labai palankus nusistatymas. Netikįs mokslo darbuotojas, kuris neseniai apleido Lenkų Liaudies Respubliką, kur, kaip jis pats rašo, yra perėjęs "smegenų plovimą", nelaiko savęs antireliginiu ir "su dideliu susidomėjimu" seka santarybos darbus. Kitas dalyvis, vadinąs save "laisvamaniu", rašo: "Stengiuos tikėti tik į tiesą, bet suprantu, kad daugeliui žmonių religija palengvina ir padaro malonesnį gyvenimą." Reikšminga, kad daugiau negu pusė tos grupės žmonių pabrėžia, jog jie gavo išauklėjimą vienuolių mokyklose (ses. nazariečių, tėvų pijarų) arba namie ("tėvas dievininkas") ir p.

11 anketos dalyvių nenurodo savo nusistatymo ir neišduoda savęs.

Aišku, anketos atsakymų redaktorius sako, proporcijos tarp paskirų grupių negalima laikyti atspindžiu įsitikinimų bei tikybinių nuotaikų visos arba emigracinės lenkų visuomenės, nei net emigracinės inteligentijos arba kad ir net "Kulturos" skaitytojų, — nes anketos dalyviai nesudaro jokios tų visuomenių atžvilgiu "reprezentacinės grupės" sociologine prasme. Anketa, girdi, turėjo labiau suinteresuoti jausmiškai temoje užangažuotus žmones — tiek pozityviai nusistačiusius tikėjimo atžvilgiu, tiek negatyviai.

Atsiliepimas į anketą buvęs ypatingai gyvas, atsakymuose buvo plačiai pasisakoma, anketos klausimai buvo taip pateikti, jog negalima buvo į juos atsakyti trumpais sakiniais. Anketa buvo labai plačiai išsiuntinėta. Daug lenkiškų laikraščių anketą persispausdino, jų skaičiuje ir abu Čikagos dienraščiai: "Związkowy" ir "Dziennik Chicagoski" ir kt. lenkų katal. organizacijos ragino savo narius dalyvauti anketoj.

Daugumas atsakymų sudarė ilgus straipsnius, apybraižas, net ištisus referatus, o vienas jų buvo 200 mašinraščio puslapių ir tai 80 m. amžiaus žmogaus, vos raštingo emigranto. Psichologiniu bei sociologiniu požiūriu tai labai įdomus kūrinys. Jame autorius rešikia savo gilų tikėjimą ir karštą prisirišimą prie Bažnyčios. Prisimindamas Toynbee'io mintį apie "pokrikščionišką erą", primygtinai gina Švenčiausios Mergelės kultą. Savo rašinio gale jis nurodo, kad viename lenkiškų dienraščių buvo atspausdinta Rio de Janeiro katalikų arkivyskupo kalba, pasakyta Vatikane ekumeniškame susirinkime, kurį autorius gyvai seke ir kur tas arkivyskupas prašė ir maldavo, kad vyskupai mestų tokius titulus, kaip "Eminencija" ir "Ekscelencija", o taip pat atsikratytų brangių žiedų ir liuksusinių automobilių! Ak, net ir batų su sidabrinėmis sagtėmis. Toliau tas kunigas arkivyskupas Camara prašo ir maldauja, kad visi vyskupai savo auksinius ir sidabrinius kryžius ir žiedus sukrautų prie popiežiaus kojų, o vieton jų gautų medinius. Ak, kaip tai kilnu man atrodo — sušunka autorius.

Nuomonės apie anketą

Pasipylė kuo įvairiausios nuomonės dėl anketos. Vieni gyrė ir sveikino "Kultūros" iniciatyvą tokių šiandien opiu klausimu, kiti reiškė įvairių abejonių ir griežtokų kritikų. Netrūko ir sarkatiškų gaidų, kurių išimtinais specialistais pasirodė esą "tikintieji ir praktikuojantieji" bei konservatyviai nusiteikusieji — tai įdomus reiškinys. Kitas vėl reiškė nepasitenkinimą, kodėl žodis marijinis (maryjny, atseit, Marijos) rašomas mažąja raide, tuo tarpu kai kreipdamėsi į bet kokį durnių rašome Gerbiamas Pone (Szanowny Panie), tai, tur būt, rašant žodį, kylantį iš morališkai gražiausios moters (niewiasty) vardo, dera rašyti didžiąja raide. Mandagumas, tai kultūra. Redakcija paaiškina, kad būdvardžiai (o maryjny yra būdvardis), pagal buv. Mokslo Akademijos rekomendacijas, rašomi "iš mažosios raidės". Smarkiai buvo apšaudytas pavadinimas anketoje "Religija be patepimo" (Religia bez namaszczenia), sukėlęs daug ginčų ir aiškinimų, iš kurių reikia suprasti, jog pavadinimas "Religija be patepimo" anaiptol neturi neigiamos ar pašiepiančios prasmės.

Apie krikščionybės sutemas

Labai gyvai atsiliepė 80 dalyvių, iš kurių, bendrai imant, vieni reiškė kraštutinį pesimizmą apie krikščionybės sutemas (krikščionybės perspektyvų atžvilgiu), kiti santūrų pesimizmą, santūrų optimizmą ir kraštutinį optimizmą. Iš jų tik vienas asmuo buvo "tikįs ir praktikuojąs", o beveik visi kiti ateistai. Kai kuriems jų krikščionybės sutemos sudaro aiškų pasitenkinimą. Bet čia reiškiami tik jausmai, argumentacija skurdi. Tačiau yra ir išimčių, kaip, pvz., žemiau cituojama: "Įžengėme į "pokrikščioniškąją" erą. Komunizmas laimi, menka krikščioniškų bažnyčių įtaka šių dienų istorijos eigai ir masių abejingumas religiniams klausmiams — yra to įrodymas. Krikščionybė, kaip gyvenimo filosofija, miršta natūralia mirtimi jau nuo penkių šimtmečių, gi kaip politinė jėga jau nuo paskutiniojo kryžiaus karo. Reformacija buvo persilaužimas, po kurio galima pastebėti tik sutemų tendenciją... Bažnyčia "pramiegojo" pramonės revoliuciją ir komunistinį manifestą — tai taip pat rodo krikščionybės gyvastingumo sutemą. Tam tikras katalikų Bažnyčios populiarumo pakilimas JAV-se ir jaunose Azijos ir Afrikos valstybėse nepersveria svarstyklių aiškiai visuotinio tikėjimo atgimimo naudai. Europoj tiek gyvena krikščioniška idėja, kiek krikščionybė savo viršūnėje gyveno senosios Graikijos ir Romos idėja. Kai kuriems pesimistams žodis "sutemos" atrodo perdėm silpnas. Jie rašo apie "agoniją", apie "greitą išnykimą", "visišką bankrotą" ir apie deshristianizaciją — "ryškią, neginčytiną ir visišką", skelbia "nebegrįžtamą krik-

(Nukelta į 6 psl.)

Linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkiu visiems savo kostumeriams ir draugams

MARQUETTE FASHIONS

Moterų Rūbų Krautuvė

S. IR Z. JURKŪNAI

2438 W. 63rd St. Tel.: HEmlock 4-4321

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų

Savo Klijentams ir Visiems Draugams Linki

MARINELLO BEAUTY SHOP

VISŲ RŪŠIŲ GROŽIO KULTŪRA

MRS. JOSEPHINE CHIPAS, Savininkė

Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 6 val. vakaro.
Kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.
Pirmadieniais, trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta.

3600 SO. EMERALD AVE. Tel.: LAfayette 3-9741

(Įėjimas iš 36-tos gatvės)

KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ

proga sveikinu visus geros valios lietuvius

DR. PETRAS Z. ZALATORIS

1821 So. Halsted St. CA 6-0257

SKELBKITĖS NAUJIENOSE

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

LINKIME VISIEMS SAVO KLIENTAMS IR DRAUGAMS

GOLD COAST INN & BANQUET HALL

FOR ALL OCCASIONS

JOE & RUTH RACHUNAS

2525 W. 71st Street, Chicago, Ill. 60629

PR 8-9785, lounge HE 4-4149, hall

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime visiems savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems

CONTINENTAL

AUDITORIJOS RESTORANAS

GENOVAITĖ IR JONAS MALIORIAI, sav.

3131 So. Halsted Street, Chicago, Ill.

Sveikiname draugus, klientus ir pažįstamus su Šv. Kalėdomis ir Naujais Metais ir linkime visiems sveikatos ir didžios kloties

METROPOLIS

LIETUVIŠKAS RESTORANAS

6538 So. Western Ave. Tel. 476-9009

Savininkai PETRAS ir ANTANINA KAUSAI

SVEIKINAM "NAUJIENŲ" SKAITYTOJUS IR BENDRADARBIUS SU ŠVENTOMIS KALĖDOMIS IR LINKIM VISIEMS NUOTAIKINGŲ ŠVENČIŲ IR DAUG LAIMĖS NAUJUOSE METUOSE!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

INSURED SAVINGS • HOME LOANS

2212 West Cermak Road • Chicago, Ill. 60608 • Tel.: 847-7747

OFFICERS

JOHN J. KAZANAUSKAS
President

CASIMIR G. OKSAS
Exec. Vice-President

PETER KAZANAUSKAS
Vice-President

STEPHANIE SIMONAITIS
Secretary - Treasurer

ANTHONY L. LAPINSKAS
Attorney & Ass. Secy-Treas.

DIRECTORS

JOHN J. KAZANAUSKAS
PETER KAZANAUSKAS
PETER KRAUJALIS
ANTHONY L. LAPINSKAS
WALTER MISEVICH
CASIMIR G. OKSAS
JOAN K. OKSAS

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M. Thursday, 9 A.M. to 8 P.M. Saturday 9 A.M. to 1 P.M. No Business Transacted on Wednesday.

GRETA NAMO DIDELĖ VIETA AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir klientams linki

RED'S PLACE

Kur galima netik išgerti, bet ir gerai pavalgyti.

WALTER ir ELIZABETH MISEVICH, Sav.

2200 West Cermak Road Chicago, Ill.

Telef.: VIrginia 7-8874

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linki visiems savo klientams, draugams ir pažįstamiems

RAINBOW INN

V. RUTKAUSKAS, Sav.

658 West 35th Street

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

GINTARO KLUBAS

2548 W. 69 St. Tel. 476-6251

ANKETA ...

(Atkelta iš 5-to psl.)

ščionybės epokos uždarymą". Vienas iš tos grupės tikintysis ir praktikuojantis katalikas dechristianizaciją mato tame, kad "katalikybė praranda tikinčiuosius". Žymus katalikų skaičius pasiduoda deizmui, t. y. pripažįsta Dievo buvimą, bet nejaučia pareigų Dievo ir Bažnyčios atžvilgiu...

Protestantizmas suskilo į daugelį sektų... stačiatikybė sudaro ellę tipiškai tautinių bažnyčių, Rusijos stačiatikių bažnyčia yra visiškame susmukime. Dechristianizacijos priežasčių tarpė minimas nesutikimas tarp mokslo ir Bažnyčios praktikos; krikščionybė "neatnešė visuotinio teisingumo"... "nesugebėjo arba parodė paprastą abejingumą, įskaitant ir popiežių, kada buvo vykdomas žiaurus Vokiečių ir Rusų barbarizmas karo metu".

Panašių pasisakymų yra ne vienas. Kiti mano, kad krikščionybės sutemų nėra, yra tik dogmatinės krikščionybės traukimasis, kuris vyksta jau seniai. JAV-bių gyventojas, linkęs prie dechristianizacijos tezės, išreiškia tai kategoriškai, girdi, rašau iš Amerikos, nors manau, kad ir kitur nėra geriau. Amerikos religija yra ne krikščionybė, bet materializmas, dirbimas pinigo ir krovimas medžiaginių gėrybių: automašinų, įvair. motorizacijos ir tų "baisių, mažų namukų". Ta amerikičeių religija yra absoliutiškesnė, negu kardinolų kolegija, ir baisesnė už šv. Inkviziciją. Atima gyvenimo įvairumą, o vyrus ir moteris pakeičia gamintojais ir vartotojais. Skaitlingiausios nuosaikiųjų grupės atstovai kategoriškai paneigia krikščionybės "sutemų" arba "nuosmukio" sąvoką, o taip pat ir "pokrikščioniškąją erą". Girdi, nors laicizmas ir praktiškas neo-pagonizmas yra plačiai paplitę pasaulyje, bet Bažnyčia tarpsta, spinduliuoja savo Steigėjo mokslu... pritraukia daugybę naujų tikinčiųjų. Atkrito nuo religijos tie, kurių tikėjimas buvo lėkščias". "Sutemos ar krizė? Ir viena ir kita, bet šalia to atsinaujinimas ir įtakos augimas religijos srity". Pripažįstama, kad "pilksermėgio moralė šiandien yra aukštesnė, negu buvo ankstesniais laikais", kad daugumas baltosios rasės, išskiriant komunistus, ir toliau tebepripažįsta evangeliją moralės pagrindu. Kraštutiniai optimistai tvirtina, kad religijos ir Bažnyčios srity viskas eina kuo geriausiai. Girdi, "nuo savo įsikurimo pradžios Bažnyčia neturėjo tokios reikšmės bei pripažinimo, kaip dabar". "Įžengiame į tikrai krikščioniską erą". Tačiau naujų argumentų į diskusiją neįneša, nebent, tik kad pastebi, jog "krikščionybė pasidariusi gal mažiau apeiginė, bet labiau idėjinė" ir kad "šiandien yra daug stipresnė, negu antrojo pas. karo pabaigos laikotarpy, nes pažino problemas, kurios izoliuoja Bažnyčią nuo pasaulio... ir atstatė joms kaktą"

Mokslas ir tikėjimas

Tipiški atsakymai tokie: "Mokslo pažanga ir jo laimėjimai paaštrina konfliktą, nes sunku įsivaizduoti, kad esant dabartinei medicinai būtų galima melstis prašant Dievo sveikatos, arba prie dabartinio kosmonautikos išsivystimo tikėti, kad yra dangus tradicine prasme". Priešingame gale sakoma, jog konflikto tarp mokslo ir tikėjimo "niekuomet nebuvę". "Galvojantiems žmonėms mokslas ir tikėjimas vienas kitą papildo"... "buvo didelis nesusipratimas" ir p. Netikįs sociologas Jedlickis sako: "Nėra logiško konflikto", buvo tik "istorine prasme" ir šia prasme jis švelnėja. Sušvelnėjo (konfliktas) "dėl nepraprasto mokslo pagilinimo". "Išminčiai niekuomet Dievo neatmetė, gudruoliai visuomet". "Daugelis tiksliųjų mokslų atstovų dabar nemato prieštaravimo tarp tikėjimo ir mokslo". "Mokslas tapo prieinamesnis masėms, o tikėjimas tapo gudresnis". "Tikslieji mokslai neabejotinai yra tikra Dievo teofanija. (Jo pasirodymas) visatoje, yra tikras Jo buvimo apreiškimas", "mokslas negali būti vienintelė teologija".

Racionalizmas, materializmas, mokslo galimybės

Šie klausimai yra kaip ir tęsinys pirmesniųjų. Atsakymai yra maždaug tokie: 22 tvirtina su įsitikinimu, kad "materializmas ir racionalizmas traukiasi", 8 — prieštarauja tam; kad mokslo galimybės yra apribotos teigia 25 asm., 9 asm. tam prieštarauja. Bet miglotumas ir daugreikšmiškumas tokių terminų, kaip "racionalizmas" ar "materializmas" teikia tiek teigiantiesiems, tiek neigiantiesiems skirtingus atspalvius. Vieni materializmą laiko "dialektiniu materializmu" arba tiesiog komunizmu, kiti, kaip priešpriešą idealizmui ne filosofine prasme, bet praktiškai — gyvenimiška. Kiti šitaip samprotauja: "Šiandien galvojąs žmogus supranta savo menkystę visatoje ir apribotus pažinimo sugebėjimus, todėl ir įvyko atsitraukimas nuo grynai racionalinių sprendimų. Tačiau neatsiranda naujų metafizinių sistemų... Gilindami žinojimą (mokslą), susitinkame su vis daugiau principinių klausimų, į kuriuos nėra atsakymo".

"Racionalizmo pasireiškimai mūsų mokslo amžiuje yra tikras paradoksas, rodąs bendrą sąmišį. Kad mokslas, gilindamas mikrokosmo ir makrokosmo pažinimą, pradeda matyti savo galimumų ribas ir žmogaus proto pajėgumo ribas, tai tatai tik liudija apie mokslo progresą ir jo atsiekimų didybę".

O štai: "Negalima tvirtinti, kad racionalizmas ar materializmas atsilieka arba progresuoja. Yra visokių žmonių, vieni yra jų pasekėjai, kiti traukiasi nuo jų. Galimai tikrai diagnozei nustatyti, statistikaa čia negali padėti, nes visuomenė yra gyvas organizmas ir čia statistika gali suklaidinti. Sako, ten, kur materializmas yra oficialė filosofija, mažiau yra žmonių sumaterialėjusių".

Krikščionybė, komunizmas, demokratija

Pastatymas šiame klausime krikščionybės ir komunizmo vienoj plotmėj iššaukė atsakymuose pastabų, kritikos ir protestų. Buvo dažnai pabrėžiama, kad krikščionybė nėra ideologija, ir kiekvienu atveju ideologija visuomeninė". "Ji neprivalo būti ideologija, konkuriuojančia su komunizmu... Jos tikslas ne konkuruoti, bet apšviesti ir išganyti. Nors jau dvidešimt amžių praėjo, dar nesugebėjo atversti (nawrocic) Europą ir todėl gimė totaliarinis, ateistinis komunizmas, kuris sukūrė savo idealus krikščionybės pavyzdžiu. Tai ne konkurentas, bet Dievo botagas, kuris verčia stoti akistaton su realybe ir radikaliai pasitaisyti...". Neigiamas nusistatymas prieš komunizmą yra veik visuotinis ir jis nėra silpnesnis pas netikinčiuosius ir net antikrikščioniškai nusistačiusiuosius ankets dalyvius. "Teisybės kibirkštėlių" komunizme greičiau yra linkę matyti kai kurie karšti, užsiangažavę katalikai. Apie krikščionybės santykį su demokratija, tarp daug ko kita, sakoma: "Be krikščioniškos ideologijos demokratija nebūtų demokratija". "Vyriausia krikščionybės idėja yra gerbti kiekvieną žmogišką vienetą ir principas, kad visos institucijos turi tarnauti individui... o juk tai yra taip pat vyriausi demokratijos principai", bet štai ne tokia kategoriška nuomonė: "Nors demokratija buvo IX a. iškovota liberalinių veiksnių, priešingų religijai, ir nekartą priešingai Bažnyčios nusistatymui, vis dėlto ji išplaukia iš krikščionybės dvasios". Kitas vaizduoja Bažnyčią, kaip "totalitarinę organizaciją, valdomą iš viršaus", remiančią "kapitalizmą jo blogiausiuose pasireiškimuose, feodalizmą ir diktatūras", taikančią "tokius pat metodus", kaip komunizmas arba, geriausiu atveju, nenoriai sutikdama su demokratija. Girdi, "jei Bažnyčia galop susitaikė su demokratine santvarka, tai tatai reiškia jos kapituliaciją akivaizdoj faktų, nieko bendra neturinčių su krikščionybės idėja".

Atsitolinimo nuo tikėjimo ir jo praktikų priežastys

Nors į šį klausimą atsakymų buvo nedaug, nes tikintieji beveik neatsiliepė, laikydami, kad jų tai neliečia, vis dėlto susidarė ištisas tų priežasčių katalosa. Tos priežastys, aplamai imant, tokios: dogmatiška-doktrinalinė, psichologiška-moralinė, istoriška-politinė ir visuomeninė. Gana dažnai reiškiama racionalistinė tikėjimo kritika. Sakoma, jog "trūkstą sveiko proto tikėjime", kalbama apie dogmų "irracionalumų" ir "nelogiškumą" ("jos esančios žmogaus proto fikcija"), apie jų "anachronizmą", apie "priešingumus dogmatinėje krikščionybėje", apie "šv. Rašto legendarinį pobūdį". Ypatingai nepriimtinos šios dogmos: stebuklai, eucharistijos, Dievo Motinos nekaltybė, pomirtinis gyvenimas, o ypatingai pragaras ("Dievas negali būti blogesnis už mumis, kurie esame pasiruošę dovanoti ir nebausti kaltininkų"), tezė apie valdžios dieviškąją kilmę ir t. t. Viename plačiame atsakyme atmetama katalikiškoji Biblijos interpretacija, kaip suklastojimas "grynos" krikščionybės. Netikėliai (ateistai) primena "maldų neišklausymą". "Ypač paskutiniųjų karų pergyvenimai sukėlė abejonių apie bet kokį Dievo susidomėjimą žmogumi". "Kur buvo Dievas, jei jis yra visagalintis, teisingas... kada beprasmiškai buvo žudomi milijonai žmonių?" "Lenkija, kuolabiausiai religinga, dievota ir pamaldi, patyrė ir tebepatiria daugiausia kančių, skriaudų, karų, sunaikinimų, išdraskymų". Bet pastebima, jog anketos klausime buvo kalbama ne apie Bažnyčios ar religijos kritiką, bet apie asmeniškas atsitraukimo nuo jų priežastis.

Jonas XXIII ir santaryba

Apie šį popiežių ir jo sušauktą santarybą pasisakė 80% visų anketos dalyvių, t. y. maždaug

(Nukelta į 7 psl.)

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linki visiems savo klientams ir draugams

GAPS PETROLEUM

6641 S. Western Ave. Chicago, Ill.
Tel. PRospect 6 - 6677

Užsakymus išpildome greitai, sąžiningai ir nebrangiai. Skambinti galima visas 24 val., neišskiriant šventadienius.

Giving Always Perfect Service

KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA
sveikiname Naujienų vyriausią redaktorių Dr. P. Grigaitį, visą dienraščio štabą ir linkime tęsti visiems lietuviams naudingą švietimo ir auklėjimo darbą.

SLA 134-tos Moterų Kuopos
Valdyba ir Narės

LINKĖJIMAI Dr. P. GRIGAIČIUI — Naujienų redaktoriui ir visai Naujienų Administracijai.

Linkim Linksmiausių Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų 1967 Metų ir visiems lietuviams.

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIJA

VALDYBA:

ADELA BURBA — pirmininkė
JULIJA SAČAUSKAS — vicepirmininkė
ESTELA McNAMEE — nutarimų rašt.
LEONA BALTAS — fin. rašt.
ANTANAS GINTNERIS — iždininkas
ONA ŠVIRMICKAS — kontr. raštininkė ir korespondentė

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linkime visiems savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems

Bridgeport Hardware & Paint Store

(THE STANMAT CORPORATION)
HARDWARE, PAINT AND WALLPAPER

3214 S. Halsted Street. Chicago, Ill. 60608
Phone CAlumet 5-4667

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

A. B. URBONŲ MAISTO KRAUTUVĖ

2640 W. 69 St. Tel. 436-0446

SVEIKINAME SU ŠV. KALĖDOMIS

Mr. ir Mrs. Charles P. Dargis
DARGIS DRUG STORE

2425 W. Marquette Rd., Chicago
HEmlock 4-6050

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
LINKIME VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS

JUSTINAS MACKEVIČIUS
STANDARD FEDERAL TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖS
DIREKTORIŲ TARYBOS PIRMININKAS

JUSTINAS MACKEVIČIUS, Jr.
STANDARD FEDERAL TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖS
PREZIDENTAS IR MENADŽERIS

ANKETA...

(Atkelta iš 6-to psl.)

visi. Didelė dauguma vertina ir patį popiežių ir jo santarybą labai teigiamai, dažnai net entuziastiškai. Bet netrūksta ir kritiškų balsų, jų dauguma karštų katalikų, pvz. "Jonas XXIII buvo nepaprasta asmenybė jo būdo ir šventumo požiūriu, bet "geriausioje valioje" padarė daug žalos "savo per dideliu pasitikėjimu žmogaus gerumu". Jo santykis su komunistiniu pasauliu "suklaidino (zdezorientował) daug žmogelių (maluczkich) ir atnešė naudą komunistams". "Jono XXII pontifikatas ir santaryba buvo katastrofa Bažnyčiai ir pasauliui, nes sukėlė sąmyšį ir chaosą". Bet iš netikėlių, agnostikų ir kitaip neigiamai nusistačiusių prieš krikščionybę buvo jaučiama kiek simpatijų Jono XXIII asmeniui ir pozityviai buvo vertinama santaryba.

Marijos kultas

Apie Marijos kultą pasisakė 64 asmenys. 7 asm. yra priešininkai to kulto, bet jie yra netikėlai (ateistai) arba nekatalikai. Visi kiti yra mažiau ar daugiau iškalbingi jo gynėjai. 26 asmenų nuomone, kultas tik kai kada tai šen tai ten yra perdėm išpūstas, bet principe tai yra graži ir esminė krikščionių tikėjimo sudėtinė dalis. Kai kurie, nors būdami pozityviai nusistatę, randa, kad jis dažnokai priima stabmeldystės bei daugdievybės formas. Kiti sako, kad Marijos kultas yra vienas gražiausių krikščionybėje ir katalikybėje... "Kulto puolimai prasidėjo reformacijos laikais ir jie yra susiję su ryškiu vyrišku kultu sausos, medinės protestantų bažnyčios ir įvairių jos sektų. Tuo keliu prasiskverbė abejonės į anglosaksų katalikus. Labai sumaniai pagaunami ir išnaudojami komunistų, kurie yra susirūpinę Dievo kulto grynumu". Esu Marijos kulto šalininkas, nes jis yra poetiškas, gražus, nuoširdus ir pagaliau tautiškas... Kai kurios to kulto formos yra iš tikrųjų perdėtos". Toliau dar prikalbėta daug gražių žodžių apie Marijos kultą, bet baigiama kritiškomis pastabomis, k. a. kad meilė išsigimsta į sentimentalizmą, kuris yra atvirkščia žiaurumo pusė... užtenka prisiminti Ispanijoj vykdytus bestiališkumus šaukiant "Viva Maria" ir pan. Kitas sako: "viskas gali išsigimti... Kaip kad yra erezija kiekvienas Marijos dievinimas, taip pat erezija yra Jos išmetimas už krikščionių religijos ribų... Kadangi tai yra daugiau negu kas kita jausmų dalykas, tai lengvai pasiduodame perdėjimams. Riteriškas ir romantiškas atsidavimas Marijai, šalia geriausių intencijų trenkia perdėjimu".

Celibatas

Apie celibatą pasisakė nemažas anketos dalyvių skaičius: prieš celibato panaikinimą 31 asm., už panaikinimą — 14, vidutinišką poziciją užėmė 11 asm. Kiti mano, kad tai yra neesminis reikalas, o kiti, kad tai pačių kunigų reikalas. Celibato palikimą taip argumentuoja: "Vedęs kunigas pirmiausia rūpinsis savo šeima ir jos gerbūviu, turės labiau skaitytis su valstybe, negu su Bažnyčia... Nevedęs kunigas gali visiškai atsiduoti Dievo tarnybai... Šeima ir namų išlaikymas atima tiek daug laiko ir dėmesio, jog tas, kuris nori atsiduoti kokiai idėjai arba veiklai, neprivalo kurti šeimos. Celibatas trukdo susidaryti dvasininkijos kastai... Cituta Ibseną: "Stiprus kurs yra vienišas". "Askeza padeda susikaupti, susikoncentruoti, pasiekti kontempliacijos, tiesia kelią į šventumą".

Celibato panaikinimo šalininkų argumentai (daugiausia netikinčiųjų): Pirmiausia sunku yra jį išlaikyti: "Celibatas veda prie išsigimimų bei iškrypimų ir moralinio kunigų išsinėrimo". "Stebiuosiu kunigų didvyriškumu, bet dažnai žiūriu į juos su nepasitikėjimu — kad išlaiko — ir su įtarimu, kad arba jie nenormalus, arba kaip kitaip susitvarko (originale išreikšta storžieviškiau, ciniškiau. A. R.), o taip pat tezė, jog "celibatas dažnai yra kliūtim suprasti pasauliečių rūpesčius bei vargus, o kartais veda prie to, kad nerandama bendra kalba, ir prie izoliavimosi nuo tikinčiųjų".

Santykiai su žydais

Apie žydus pasisakė 62 anketos dalyviai, paliesdami įvairius aspektus žydų atžvilgiu. Santykių su žydais pasikeitimą 11 dalyvių nepripažįsta, samprotaudami šitaip: "Nėra santykių pasikeitimo. Tikrumoje gili katalikybė nėjo greta antisemitizmo, gal tik "iškabinė" rikiavosi su antisemitais". "Tikrumoje nėra santykių Bažnyčios su žydais pasikeitimo, yra tik jų parodymas tikroje šviesoje" ir t. p. 30 asmenų aiškiai apibrėžė šiuo klausimu savo nusistatymą vykusių Vatikano santaryboje diskusijų bei deklaracijos atžvilgiu ("Santarybos pasisakymas žydų reikalu, šalia apgailėtinų pakeitimų, įvestų Vatikano kazuistų pirmykščiame tekste, yra atstumo rodyklė (kamniem milowym) Bažnyčios santykių su Sinagoga istorijoj", "gali turėti labai svarbią ir pozityvę įtaką", "yra istorinio teisingumo veiksmas" ir p.). Dešimt ank. dalyvių dėl įvairių atžvilgių yra nusistatę kritiškai, nepalankiai arba skeptiškai. Čia pasigirdo tokie balsai, jog mėginimas išteisinti žydus ("proby diskulpacji Żydow") neįtikinamas ir kad net yra "šv. Rašto žodžių kvestionavimas", kad "klaidingų pažiūrų į žydus nebus galima pašalinti santarybos nutarimais" ir kad "yra nusižeminimo faktas, jog Bažnyčia tik dabar trokšta suteikti malonę "veidmainingiems" žydams (ulaskawić "perfidnych" Żydow)", kad "Vatikano "internacionalas" (międzynarodowka)... pasiduoda sionistinėms įtakoms bei penetracijai", "kad čia turime reikalą su perdėtu pataikavimu žydams" ir pan. Iš šių kritiškų balsų išsiskiria šis: "Pareiškimas, jog dėl Kristaus nužudymo žydai nėra kalti kolektyviai ir dabar, kelia negerą skonį ir sąmišį. Per mažai ir labai pervėlu... Bet geriau vėlai negu niekad ir mažai negu visai, todėl jei šiandien kas norėtų kaltinti Bažnyčią ir jos mokslą antisemitizmu, to negalėtų padaryti, nors tikrumoje niekuomet negalėjo to darytį su gryna sąžine... Aišku, jog Lenkijoje katalikybė nekartą ėjo greta su antisemitizmu... ne viena buvo organizacija, kuri oficialiai laikė save antisemitine ir kurios narių dauguma buvo tikintieji ir praktikuojantieji katalikai. Jei ne karas, neabejotinai būtų išleisti Lenkijoj antisemitiniai (antyžydowskie) įstatymai ir ta pati gauja (szuja), kuri išdavinėjo žydus vokiečiams, nevengtų kruvinų ekscesų be vokiečių. Negalima nuneigti fakto, jog "žydų klausimas" Lenkijoje egzistavo.

Dauguma atsakymų (47) smerkia antisemitizmą, kai kurie net labai griežtai, mažesnė dalis pateisina jį, kiti kaltina žydus, kad jie visur stengiasi nuversti esamąją santvarką, nemažai balsų suverčia kaltę už antisemitizmą patiems žydams. Vienas, laikąs save žydu, sako, jog "katalikybė istoriškai ėjo greta su antisemitizmu ir su žydų gynymu". Tiek.

Šios ištraukos toli gražu nepaliečia visų atsakymų. Atsakymai su jų redaktoriaus (Michal Chmielowiec) paaiškinimais užima beveik visą 190 p. žurnalą. Vadinasi, čia teduodama tik dalis tipiškesnių bei charakteriškesnių atsakymų pro ir contra, stengiantis išlaikyti balansą tarp teigiamų ir neigiamų atsakymų.

Išminties sakymai

- Juo aukštesnis bambukas, juo žemiau jis lenkiasi (Filipinai).
- Drambliai kovoja, o skruzdėlės gaišta (Kambodžija)
- Vienas pirstas nė trupinėlio nepačiumpa (Dramblio Kaulo kraštas).
- Neatspirk koja valties, kuria pasiseckė perplaukti skersai upę (Madagaskaras).
- Kas per toli nueina į Vakarus, atsiranda rytuose (Indonezija).
- Galimybė nėra tai, ką galima padaryti, bet tai, ką norime padaryti.
- Mažos dovanos palaiko draugystę, bet didelės palaiko meilę.
- Jei iškeli ant savo stogo vėliavą, žiūrėk nors, kad ji būtų tos pačios spalvos.

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime visiems savo klientams, draugams ir pažįstamiems

MARQUETTE DELICATESSEN

LEOKADIJA ZVYNYS ir STASĖ URBONAS

2553 W. 71 St. — Chicago, Ill.

Tel.: PRospect 6-2717

SU ŠVENTOM KALĖDOMIS VISUS SVEIKINA IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS LINKI

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ BRIDGEPORTE

Valdyba ir Nariai

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME NARIAMS, RĖMĖJAMS ir VISIEMS LIETUVIAMS

TAURAGĖS KLUBO VALDYBA

Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga sveikina Naujienų dienraštį ir klubo visus narius ir nares

Lietuvių Namų Savininkų Pagerinimo Politikos Klubas Ciceroje

Valdyba 1966 metams:

JOHN F. KIMBARK — Pirmininkas
ALBIN RUDINSKAS — Raštininkas
GEORGE POCIUS — Kasos rašt.
ROZE RAČKAUSKIENĖ — Kasos glob.
JOHN A. RAINIS — Kasos glob.
JOSEPH KAZLAUSKAS — Kasininkas
HETTEA HAYNES — Kasininkė

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems savo kostumeriams ir draugams

KAZIO ERINGIO
California Super Service Station

4824 S. CALIFORNIA AVE.
Tel. VIrginia 7-9327

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiem savo kostumeriams ir bičiuliams

JŪRA TAP
"Kur geri draugai susitinka"
U. ir K. KUPREIŠIAI

2638 W. 69th Street — Tel. PR 6-6673
Chicago, Ill.

VILIUS NEIMANTAS IR STASYS KARPIUS
LIETUVIŠKOS UŽEIGOS SAVININKAI

Sveikiname šventų Kalėdų ir Naujųjų Metų proga visus savo draugus, kostumerius ir pažįstamus

3337 So. Lituanica Avenue
Tel.: 847-6555

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems mūsų klientams ir draugams

ALBINAS BENIULIS

5301 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60632
Telef. RE 7-7083

BALDŲ PERVEŽIMAS MIESTE IR TOLIAU

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

MACKE REALTY CO.
K. J. MAČIUKAS

2549 West 71st St. — Tel.: PRospect 6-3140

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA

sveikiname visus savo gimines, draugus ir pažįstamus, dėkojame jiems už pasiųstus Žiemos Švenčių sveikinimus ir linkime visiems geros sveikatos, sekmės ir laimės.

JOKŪBAS ir ANTOSE
BALTRAMONAIČIAI - BALTIS

Linksmų Kalėdų ir laimingų 1967 Naujųjų Metų linkiu visiems savo pažįstamiems ir draugams

Ilgus metus mudu su Helen siųsdavome saviesiems šiuos sveikinimus, bet šiais metais, jai iškeliavus Amžinybėn, man, likusiam su skaudžia širdimi, sveikinti tenka vienam.

ALBINAS RUDINSKAS

4839 West 14 Street — Cicero, Ill. 60650
Telef.: TO 3-3714

ŽIEMOS ŠVENČIŲ IR NAUJŲ METŲ proga sveikinu visus gimines, pažįstamus ir geros valios lietuvius..

Vietoj kalėdinių atvirukų šiais metais pasiunčiau Pedagoginiam Lituanistikos Institutui knygoms leisti $25,00, o Lietuviai Televizijoje — $12.00.

JUOZAS MOCIŠKIS

3449 So. Lituanica Avenue
Chicago, Ill. 60608

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems geros valios lietuviams linki

Lietuvių MOTERŲ PILIEČIŲ LYGA

VAŠINGTONAS IR ŽYDŲ KALĖDOS

Padėka už 2,000 metų senumo laisvės žiburėlį

Su krikščionių Kalėdomis beveik sutampa viena seniausia žydų tautinė šventė, vadinama Hanukkah arba šviesų šventė. Ji yra džiaugsmo šventė, trunka 8 dienas ir yra skirta atminimui Judos Makabėjaus vadovaujamų žydų sukilėlių pergalės ir žydų žemės išlaisvinimo iš Sirijos okupacijos, kurios metu imperatorius Antiochus IV varu ir smurtu bandė žydus nutautinti ir pakeisti jų monoteistišką religiją.

Išvarius persus iš Jeruzalės ir apvalius sinagogą nuo svetimų dievų, kai reikėjo vėl įžiebti šventovės lempą, aliejaus bebuvo rasta vos vienai dienai, tuo tarpu kai pargabenti daugiau aliejaus nebuvo galima greičiau kaip per 8 dienas. Lempoje degė amžinoji ugnelė, kurią okupantai buvo užgesinę, o išlaisvintojai vėl įžiebė.

Kaip ten šventovės kunigai padarė, gana to, kad tos vienos dienos atsargos užteko aštuonioms dienoms kol bėgliai, maišyt šmugelio keliu, parbogino aliejaus atsargos. Tos 8 dienos perėjo į tradiciją kaip stebuklas ir joms atminti yra gruodžio antroje pusėje kasmet švenčiama šventė, kurios metu — menorah liktoriuose deginamos 8 žvakės. Kadangi žydų Hanukkah įvyksta prieš pačias krikščionių Kalėdas ir savo žibančiomis žvakėmis bei linksma nuotaika primena Kalėdas, tad krikščionys tą šventę praminė žydų Kalėdomis.

Hanukkah žvakelė Washingtono armijos stovykloje

Prieš 189 metus, tai yra 1777 metų gruodžio 19 dieną, Jungtinių Valstybių nepriklausomybės karo metu, vyriausias JAV pajėgų vadas generolas Jurgis Vašingtonas apsistojo žiemai Valley Forge, kur įsirengė stovyklą.

Pirmoji stovyklos naktis pasitaikė žydų Hanukkah šventės pirmoji naktis. Vienas žydų tautybės kareivėlis tą naktį labai norėjo užsidegti Hanukkah žvakę, kurią buvo iš anksto pasirūpinęs, bet labai bijojo, kad žvakės šviesa nakties tamsoje, kuomet visi kareiviai privalo miegoti, būtų pastebėta ir jis būtų nubaustas už drausmės laužymą.

Sulaukęs, kuomet visi tikrai buvo sumigę, likęs vienas tamsoje ir šaltyje, jis žvakelę įsidėjo į dar iš Lenkijos su savimi atsivežtą menorah (ritualinę žvakidę). Nespėjęs žvakelę įžiebti jis pajuto ant peties tvirtą ranką. Atsigręžęs kareivėlis pamatė prieš save patį generolą Vašingtoną, kurs, matomai, iš lauko pastebėjo švieselę ir jėjo patikrinti. "Ką čia darai?" jis paklausė.

Kareivėlis papasakojo, kad jis, būdamas žydas, nori laikytis senų savo tikėjimo tradicijų ir užsidegti pirmąją iš aštuonių Hanukkah žvakių, kurias per aštuonias dienas reikia uždegti, švenčiant senovės žydų sukilėlių pergalę kovojant už laisvę savo tautos, kurią Sirija norėjo pavergti ir priversti išsižadėti žydiškumo.

Vašingtonas žiūrėdamas į mažą žvakės liepsnelę, paklausė: "Tai tu esi žydas, pranašų ainis?"

"Yes, Sir", prisipažino kareivėlis, ir įsidrąsinęs pradėjo "ir tamsta, generole, vesi mūsų armiją į pergalę už Amerikos laisvę, kaip Juda Makabėjus vedė mus į pergalę beveik prieš 1950 metų."

Vašingtonas linkterėjo galva ir išėjo, paspaudęs kareivėliui ranką.

Sekančiais, 1778 metais, jaunasis žydelis jau buvo namie, Broome gatvėje, New Yorke. Buvo pirmoji Hanukkah naktis ir jo namo lange žibėjo menoroj įstatyta žvakė. Kažkas pasibeidė į duris, ir jas atidarius, įėjo pats Vašingtonas, kurs peržengęs slenkstį tarė: "Matau vėl tą stebėtiną žvakę. Ką tamsta man pernai šiokį vakarą pasakei ten Valley Forge apie tą žvakę, man suteikė naujos drąsos ir vilties, sąlygos buvo tokios desperatiškos. Ta žvakė aną naktį įžiebė šviesą mano širdyje. Dėlto šiąnakt atėjau apdovanoti tamstą aukso medaliu kaip vieną Valley Forge didvyrį". Medalyje buvo ingraviruota menorah ir žodžiai: "Su padėka už šviesą, kurią skleidžia Hanukkah laisvės žvakė." J. Pr.

SVARBIAUSIEJI 1966 M. ĮVYKIAI

UPI atrinko sekančius besibaigiančių metų įvykius, kaip svarbiausius, būtent:

1. Karas Vietname;
2. Rasinės riaušės Los Angeles, Clevelande, Chicagoj ir kt. šiauriniuose miestuose;
3. Masinės žudynės Austine, Texas, kur vienas pamišėlis nušovė 16 ir sužeidė 30 žmonių;
4. Respublikonų laimėjimai praeituose lapkr. 8 d. rinkimuose;
5. JAV ir Sovietų pažanga skraidymuose erdvėmis, ypač įvertinant penkis Gemini skridimus:
6. JAV ekonomijos įtampa, skaitant biržos (stock market) svyravimus, kainas ir krautuvių boikotą;
7. Aštuonių slaugių nužudymas Chicagoje;
8. Prezidento Johnsono kelionė į Aziją;
9. Prancūzijos pasitraukimas iš NATO ir amerikiečių bazių "išvarymas";
10. Raudonosio Kinijos atominių bombų sprogdinimai.

MILŽINO PĖDOS?

Los Angeles Times pranešė, kad archeologai šiuo laiku studijuoja nepaprastą radinį dykumų plokščiakalnyje netoli Kolorado upės esančio Blythe miestelio apylinkėje. Ten rastos dešimt milžiniškų apskritų pėdų įspaudos, turinčios arklio pasagos formą, bet kiekviena po 3 pėdas skersai arba išilgai. Gretimai tų įspaudų esančios dvi tiesios eilės panašių įspaudų ir arti tų esančios dešimts sukrautų akmenų krūvų. Archeologai sako, kad niekas iš Blythe gyventojų nemoka tų įspaudų išaiškinti, ir jų negalima esą priskirti indėnams, kadangi indėnų mėgiamiausieji skaičiai yra 3, 4 ir 7. Netoli tų įspaudų rasta puikiai išsilaikiusi šokių aikštė, spėjama kelių šimtų metų senumo, bet ji esanti per didelė indėnų šokiams. Tokioje aikštėje šokėjų reikia mažiausiai kelių šimtų, tuo tarpu kai indėnai gyvena ir gyveno mažomis grupelėmis.

KAINA UŽ SPECIALISTĄ

Senyva moteris prie kino teatro kasos:

— Ar tikrai bilietas kainuoja 1 dolerį 80 centų?

— Taip, ponia. Ekranas yra labai platus.

— O filma gera?

— Taip, ponia. Trijų dimensijų.

— Apie ką?

— Apie gydytoją.

— Doleris ir 80 centų. Hm. Sakykite man tiesą. Už tokią kainą mažų mažiausiai jis turėtų būti specialistas. Ar ne?

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo draugams ir pacientams linki

DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35 Street
Tel. ofiso 847-5800 — Tel. rez. PR 6-4250

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ linkiu savo pacientams, draugams ir pažįstamiems

DR. A. J. BERTASH
736 West 35 Street
Phone: YA 7-5921

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

N. J. VAZNELIAI
(MAISTO KRAUTUVĖ)
2624 W. 69 St. Tel. 778-8479

LINKIME LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ SAVO KLIJENTAMS IR DRAUGAMS

NEW LIFE LIQUORS
VLADAS KOVALSKAS, Sav.
(Importuoti ir vietiniai gėrimai — speciali nuolaida parengimam)
3234 So. Halsted St. Tel. VI 2-9525

Linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujų Metų linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems

BRUNO KLEMKA
Home Builder and General Contractor
10040 So. Kilpatrick — Oak Lawn, Ill.
Telef.: 424-3810

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI SAVO NARĖMS, JŲ ŠEIMOMS IR VISIEMS AMERIKOS LIETUVIAMS

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIJA "APŠVIETA"

Sveikina su Šv. Kalėdomis ir Naujais Metais ir linki visiems geros kloties

STASIO DUBULIO UŽEIGA
4644 So. Paulina St., Chicago. Tel. 523-2735

LINKĖJIMAI IŠ PACIFIKO PAKRAŠČIO VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS. KO VISŲ ŠIRDYS TROKŠTA: KAD BŪTŲ TAIKA PASAULYJE

K. G. URNEŽIS
1519 SO. OXFORD AVE., LOS ANGELES, CALIF. 90006

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ SAVO KLIJENTAMS LINKI

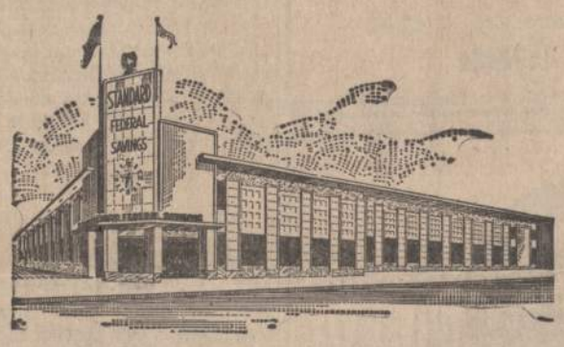

STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

DIREKTORIAI:

JUSTIN MACKIEWICH, Sr.
JUSTIN MACKIEWICH, Jr.
HELEN KUCHINSKAS
LEO GINIOTIS
DAN KURAITIS
PETER C. MASSIE
JOSEPH PADZIUNAS

PAREIGŪNAI:

JUSTIN MACKIEWICH, Sr., Chairman of the Board
JUSTIN MACKIEWICH, Jr., President and Manager
HELEN KUCHINSKAS, Secretary and Treasurer
DOMINIC CHIAPETTA, Vice President
PETER SLOGER, Vice President
ANTON KASUBA, Vice President and Controller
EDWARD KRYSTON, Vice President
JOHN C. LEWE, Asst. Vice President
EDWARD BOGUS, Asst. Vice President
STASYS BARAS, Asst. Vice President
STELLE STANKUS, Asst. Treasurer
LOUIS WAITKUS, Asst. Treasurer
LUCY RAILA, Asst. Secretary
THEODORE BALLA, Asst. Secretary

APDRAUDOS SKYRIUS:
ANN SIRATOVICH
BERNARD STONE

4192 ARCHER AVENUE TEL. VIRGINIA 7-1141